

## A – Činnosť Všeobecného súdu v roku 2009

*Predkladateľ: predseda Všeobecného súdu Marc Jaeger*

Kolégium Všeobecného súdu sa rozrastalo pri jednotlivých rozšíreniach Únie, a preto je čoraz zriedkavejšie, aby rok ubehol bez toho, že by sa zmenilo zloženie súdu, a to aj mimo rámca jeho čiastočnej obnovy. V roku 2009 tak súd opustili dvaja členovia: Virpi Tiili, sudkyňa Súdu prvého stupňa od roku 1995, a Daniel Šváby, sudca Súdu prvého stupňa od roku 2004, ktorí boli nahradení sudcami Heikkim Kanninenom a Jurajom Schwarczom.

Zo štatistického hľadiska uplynulý rok nadväzuje na predchádzajúce roky. Bol zaznamenaný veľký počet podaných vecí (568), ktorý je napriek miernemu poklesu v porovnaní s rokom 2008 stále oveľa vyšší ako doposiaľ zaznamenané počty. Preto aj keď bolo potvrdené značné zlepšenie, pokiaľ ide o objem vyriešených vecí (555), počet neskončených konaní nemohol byť znížený ani napriek neustále vyvíjanému úsiliu v tomto smere.

Rok 2009 sa okrem toho niesol v znamení dvoch mimoriadnych udalostí.

V prvom rade tento súdny orgán oslávil 20 rokov svojej existencie. Kolokvium „20 rokov existencie k horizontu 2020 – Budovanie Súdu prvého stupňa zajtraška na pevných základoch“, ktoré bolo zorganizované pri tejto príležitosti, vytvorilo priestor pre mimoriadne zaujímavé diskusie a príspevky od pozorovateľov z rôznych oblastí.<sup>1</sup> Boli načrtnuté dôležité smery uvažovania o budúcnosti súdu, jeho poslaní a fungovaní, ktoré posilňujú presvedčenie Všeobecného súdu, že je potrebné pokračovať v reformách, vrátane štrukturálnych, aby sa zabezpečila stále vyššia úroveň ochrany osôb podliehajúcich súdnej moci.

Rok 2009 bol tiež rokom nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy. A hoci sa významný vplyv tejto zmluvy na európsku integráciu primárne neprejavuje vo vzťahu k súdom Únie, v každom prípade sa treba zmieniť o niektorých aspektoch, ktoré ovplyvnia Všeobecný súd. Predovšetkým ide o nový názov inštitúcie: „Súd prvého stupňa Európskych spoločenstiev“ bol premenovaný na „Všeobecný súd Európskej únie“, aby bola zohľadnená jeho právomoc rozhodovať o odvolaniach v oblasti verejnej služby. Ďalej ide o zmiernenie podmienok prípustnosti žalôb o neplatnosť podaných jednotlivcami proti normatívnym aktom. Takisto dochádza k rozšíreniu právomoci Všeobecného súdu na niektoré žaloby podané jednotlivcami v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky a v oblasti policajnej a súdnej spolupráce v trestných veciach. A napokon je tu pozdvihnutie Charty základných práv Európskej únie na úroveň Zmluvy. Tieto zmeny, ktoré predstavujú významný pokrok v oblasti súdnej ochrany, by mohli mať značný vplyv tak na objem, ako aj na povahu sporov, ktoré budú predložené Všeobecnému súdu.

Nasledujúci text by mal poskytnúť predstavu o rôznorodosti a niekedy aj komplexnosti oblasti činnosti Všeobecného súdu ako súdu rozhodujúceho o zákonnosti (I), o náhrade škody (II), o odvolaniach (III) a o nariadení predbežných opatrení (IV).

<sup>1</sup> Tieto príspevky sú sprístupnené na internetovej stránke [www.curia.europa.eu](http://www.curia.europa.eu) a dokumenty z kolokvia budú uverejnené v priebehu roka 2010.

## I. Konania týkajúce sa zákonnosti

### *Prípustnosť žalôb podaných podľa článku 230 ES*

#### 1. Akty, ktoré môžu byť predmetom žaloby

Aktmi, ktoré môžu byť predmetom žaloby o neplatnosť, sú podľa článku 230 ES opatrenia s právne záväznými účinkami, ktoré môžu zasiahnuť do záujmov žalobcu tým, že podstatným spôsobom zmenia jeho právne postavenie.<sup>2</sup>

V rozsudku z 9. septembra 2009, *Brink's Security Luxembourg/Komisia* (T-437/05, zatiaľ neuverejnený v Zbierke), ktorý sa týkal žiadosti o prístup k určitým dokumentom v rámci spochybnenia zadania verejnej zákazky konkurenčnému podniku zo strany žalobcu, Súd prvého stupňa zaujal novátorský prístup k prípadnému zmierneniu prísnosti tejto definície.

V uvedenej veci bol napadnutým aktom list Komisie, ktorý žalobcu informoval, že Komisia mu neoznámila zloženie hodnotiacej komisie, ktorá posudzovala ponuky uchádzačov. Konanie o prístupe k dokumentom Komisie, upravené článkami 6 až 8 nariadenia (ES) č. 1049/2001<sup>3</sup>, pritom prebieha v dvoch etapách. Žiadateľ musí najprv Komisii zaslať pôvodnú žiadosť o prístup k dokumentom. V prípade úplného alebo čiastočného zamietnutia potom žiadateľ môže predložiť na generálny sekretariát Komisie potvrdzujúcu žiadosť. V prípade úplného alebo čiastočného zamietnutia môže žiadateľ začať proti Komisii súdne konanie, ak sú splnené podmienky stanovené v článku 230 ES. Len opatrenie prijaté generálnym tajomníkom Komisie tak môže mať právne účinky, ktoré majú vplyv na záujmy žiadateľa, a teda môže byť predmetom žaloby o neplatnosť.

Súd prvého stupňa z toho vyvodil, že žaloba o neplatnosť smerujúca proti zamietnutiu pôvodnej žiadosti v zásade nie je prípustná. Poznamenal však, že Komisia v liste o zamietnutí opomenula informovať žalobcu o jeho práve podať potvrdzujúcu žiadosť, ako jej to ukladá nariadenie č. 1049/2001. Táto nezrovnalosť má za následok, že žaloba o neplatnosť smerujúca proti zamietnutiu pôvodnej žiadosti je výnimočne prípustná. Ak by to bolo inak, Komisia by sa mohla vyhnúť kontrole zo strany súdu z dôvodu formálnej vady, ktorú jej možno pripísať. Z judikatúry však vyplýva, že keďže je Európske spoločenstvo spoločenstvom práva, v ktorom inštitúcie podliehajú kontrole súladu ich aktov so Zmluvou, procesnoprávne podmienky vzťahujúce sa na žaloby, o ktorých rozhoduje súd, musia byť vykladané pokiaľ možno tak, aby ich uplatnenie prispelo k realizácii cieľa, ktorým je zabezpečiť účinnú súdnu ochranu práv, ktoré subjektom vyplývajú z práva Únie.

#### 2. Aktívna legitímácia

Článok 230 štvrtý odsek ES podmieňuje prípustnosť žaloby podanej jednotlivcami proti aktom, ktoré im nie sú určené, dvojakou podmienkou, aby boli žalobcovia napadnutým aktom priamo a osobne dotknutí. Podľa judikatúry fyzické alebo právnické osoby iné ako tie, ktorým je rozhodnutie určené, môžu tvrdiť, že sa ich rozhodnutie osobne týka, iba vtedy, keď sa ich dotýka na základe ich určitých osobitných vlastností alebo na základe okolností, ktorá ich charakterizuje vo vzťahu k akejkoľvek inej osobe, a tým ich individualizuje obdobným spôsobom ako osobu, ktorej je rozhodnutie určené.<sup>4</sup> Navyše, aby bol jednotlivec aktom priamo dotknutý, akt musí mať priame účinky

<sup>2</sup> Rozsudok Súdneho dvora z 11. novembra 1981, *IBM/Komisia*, 60/81, Zb. s. 2639, bod 9.

<sup>3</sup> Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie (Ú. v. ES L 145, s. 43; Mim. vyd. 01/003, s. 331).

<sup>4</sup> Rozsudok Súdneho dvora z 15. júla 1963, *Plaumann/Komisia*, 25/62, Zb. s. 197.

na právne postavenie dotknutej osoby, pričom jeho vykonanie musí byť úplne automatické a musí vyplývať zo samotnej právnej úpravy bez potreby vydania ďalších predpisov na jeho vykonanie.<sup>5</sup>

Vo veci Vischim/Komisia (rozsudok zo 7. októbra 2009, T-420/05, zatiaľ neuverejnený v Zbierke) žalobca navrhoval zrušenie smernice Komisie 2005/53/ES zo 16. septembra 2005<sup>6</sup>, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 91/414/EHS<sup>7</sup> tak, že sa do jej prílohy I (v ktorej sú vymenované látky, ktorých uvedenie na trh povoľujú členské štáty) zaraďuje účinná látka chlórtonil, ktorú vyrába žalobca, a stanovujú sa určité podmienky, najmä pokiaľ ide o maximálny obsah hexachlórbenzénu (HCB) v tejto účinnej látke. V zmysle týchto predpisov sú členské štáty povinné zmeniť alebo odobrať povolenia pre prípravky na ochranu rastlín obsahujúce chlórtonil, ktoré tieto podmienky nespĺňajú.

Keďže uvedená smernica predstavuje všeobecne záväzný právny akt, Súd prvého stupňa zdôraznil, že hoci článok 230 štvrtý odsek ES výslovne neupravuje prípustnosť žalôb o neplatnosť smernice podaných fyzickou alebo právnickou osobou, z judikatúry vyplýva, že táto jediná okolnosť nestačí na vyhlásenie neprípustnosti takýchto žalôb. Inštitúcie totiž nemôžu samotnou voľbou formy predmetného aktu vylúčiť súdnu ochranu, ktorú toto ustanovenie Zmluvy poskytuje jednotlivcom, keďže všeobecná záväznosť napadnutého aktu nevylučuje, aby sa akt priamo a osobne dotýkal určitých fyzických alebo právnických osôb. V takom prípade môže mať akt Únie všeobecnú záväznosť a vo vzťahu k niektorým hospodárskym subjektom povahu rozhodnutia. Odkazujúc na skutočnosť, že smernica 91/414 stanovuje, že konanie o posúdení účinných látok, ktoré sú na trhu, sa začína dorúčením oznámenia dotknutého výrobcu, ktorý predloží dokumentáciu obsahujúcu údaje potrebné na tento účel a je zapojený do rôznych štádií skúmania tejto dokumentácie, Súd prvého stupňa dospel k názoru, že žalobca ako ohlasovateľ požíva procesné záruky a z tohto titulu je osobne dotknutý napadnutou smernicou.

Pokiaľ ide o podmienku týkajúcu sa priamej dotknutosti, Súd prvého stupňa konštatoval, že prijatím napadnutej smernice Komisia skončila posudzovanie chlórtonilu a rozhodla o jeho zaradení do prílohy I smernice 91/414 za určitých podmienok. Okrem toho, podľa danej smernice boli členské štáty povinné opätovne preskúmať povolenia vydané na prípravky na ochranu rastlín obsahujúce túto látku a overiť dodržanie maximálneho obsahu HCB, pričom v rámci tejto činnosti nedisponovali žiadnou mierou voľnej úvahy. Napadnutá smernica sa preto žalobcu, ako podniku vyrábajúceho túto účinnú látku, priamo dotýka, takže žaloba o neplatnosť je prípustná.

### 3. Lehota na podanie žaloby

V rozsudkoch z 10. júna 2009, Poľsko/Komisia (T-257/04, zatiaľ neuverejnený v Zbierke, vec v odvolacom konaní), a z 2. októbra 2009, Cyprus/Komisia (T-300/05 a T-316/05, neuverejnený v Zbierke), sa riešila otázka určenia začiatku plynutia lehoty dvoch mesiacov podľa článku 230 piateho odseku ES v prípade žaloby o neplatnosť, ktorú podal pristupujúci členský štát proti nariadeniu, ktorým sa ukladá prijatie prechodných opatrení v oblasti poľnohospodárstva a ktoré bolo prijaté a uverejnené pred pristúpením tohto štátu. V predmetnom prípade Poľská republika a Cyperská republika

<sup>5</sup> Rozsudok Súdneho dvora z 5. mája 1998, Dreyfus/Komisia, C-386/96 P, Zb. s. I-2309, bod 43.

<sup>6</sup> Smernica Komisie 2005/53/ES zo 16. septembra 2005 ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 91/414/EHS s cieľom zaradiť chlórtonil, chlórtoletrín, cypermetrín, daminozid a metyltiofanát ako účinné látky (Ú. v. EÚ L 241, s. 51).

<sup>7</sup> Smernica Rady z 15. júla 1991 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh (Ú. v. ES L 230, s. 1; Mim. vyd. 03/011, s. 332). Podľa tejto smernice povolenie na uvedenie na trh je možné vydať len vtedy, ak je na základe vývoja vedeckých a technických poznatkov možné predpokladať, že prípravky na ochranu rastlín, ktoré obsahujú danú účinnú látku, budú spĺňať určité podmienky týkajúce sa absencie škodlivých účinkov na zdravie ľudí a zvierat a na životné prostredie.

tvrdili, že lehota na podanie žaloby nemohla začať plynúť ešte pred ich pristúpením k Únii, ktoré bolo podmienkou nadobudnutia účinnosti sporného nariadenia.

V tejto súvislosti Súd prvého stupňa pripomenul, že na základe článku 230 piateho odseku ES musí byť žaloba o neplatnosť podaná do dvoch mesiacov od uverejnenia aktu a striktné uplatnenie právnej úpravy týkajúcej sa procesných lehôt zodpovedá požiadavke právnej istoty a potrebe vyhnúť sa akejkoľvek diskriminácii alebo svojvoľnému zaobchádzaniu pri výkone spravodlivosti. Za okolností predmetného prípadu z toho preto vyvodil, že žaloby boli podané oneskorene a argumenty dotknutých štátov neumožnili tento záver vyvrátiť. Súd prvého stupňa totiž po prvé usúdil, že otázka podmienenia nadobudnutia účinnosti sporných nariadení pristúpením dotknutých štátov je irelevantná, pretože sa v nej zamieňa napadnuteľnosť aktu, ktorá je spojená so splnením všetkých vyžadovaných formálnych požiadaviek zverejnenia a od ktorej začína plynúť lehota na podanie žaloby, s nadobudnutím účinnosti uvedeného aktu, ktoré môže nastať neskôr. Po druhé Súd prvého stupňa dospel k záveru, že lehota na podanie žaloby stanovená v článku 230 ES je všeobecne uplatniteľná a nevyžaduje, aby dotknuté štáty mali postavenie členského štátu, a v každom prípade sa na ne vzťahuje ako na právnické osoby. Po tretie Súd prvého stupňa zdôraznil, že tieto štáty neboli zbavené práva na účinnú súdnu ochranu, pretože hoci sa tretie štáty, vrátane štátov pred ich pristúpením k Európskej únii, nemôžu dovoľávať postavenia v súdnom konaní, ktoré prináleží členským štátom, majú rovnakú procesnú spôsobilosť, akú tento systém priznáva právnickým osobám podľa článku 230 štvrtého odseku ES. Súd prvého stupňa pritom uviedol, že hoci predmetné nariadenie predstavuje všeobecne záväzný akt, dotknutým členským štátom priamo bráni v tom, aby vykonávali vlastnú právomoc podľa vlastného uváženia a ukladá im rôzne povinnosti zavedenia a vykonávania určitého mechanizmu, predovšetkým fiskálneho, ktorým sa majú odstrániť nadbytočné zásoby cukru. Na základe analógie s judikatúrou uplatniteľnou na subjekty na nižšej ako štátnej úrovni<sup>8</sup> Súd prvého stupňa dospel k záveru, že Poľská republika a Cyperská republika boli predtým, ako nadobudli postavenie členského štátu, priamo a osobne dotknuté napadnutým nariadením, takže striktné uplatnenie procesnej lehoty odo dňa uverejnenia uvedeného nariadenia im nebránilo uplatniť svoje práva.

Okrem toho Cyperská republika tvrdila, že jej žaloba je v každom prípade prípustná, pretože bola podaná včas, pokiaľ smerovala proti nariadeniu, ktorým sa menilo pôvodné nariadenie. Súd prvého stupňa pripomenul, že hoci konečný charakter aktu, ktorý nebol napadnutý v stanovenej lehote, sa netýka len samotného aktu, ale aj každého neskoršieho aktu, ktorý má čisto potvrdzujúci charakter, a že toto riešenie odôvodnené potrebou právnej stability platí tak pre individuálne právne akty, ako aj pre tie, ktoré majú normatívny charakter, v prípade, že je zmenené niektoré ustanovenie nariadenia, je znovu možné podať žalobu, a to nielen proti tomuto jednému ustanoveniu, ale aj proti tým, ktoré s ním tvoria celok, aj keď neboli zmenené.<sup>9</sup> Pri kontextuálnom skúmaní tohto záveru ho Súd prvého stupňa nuansoval spresnením, že námietku uplynutia lehoty na podanie žaloby treba uplatniť voči žalobe o neplatnosť podanej proti zmenenému ustanoveniu nielen vtedy, keď dané ustanovenie preberá ustanovenie obsiahnuté v akte, pri ktorom uplynula lehota na podanie žaloby, ale aj vtedy, keď sa napriek novému zneniu jeho podstata nezmenila. Naproti tomu, ak je niektoré ustanovenie nariadenia hoci len sčasti vecne zmenené, žalobu je možné podať znovu proti tomuto ustanoveniu, ako aj proti všetkým ustanoveniam, ktoré s ním tvoria nedeliteľný a vecný celok, aj keď neboli zmenené. Keďže v danom prípade sporné nariadenie prinášalo doplnkové a procesné zmeny, ktorých cieľom bolo iba predĺžiť lehoty stanovené v pôvodnom nariadení, zrušenia ustanovení pôvodného nariadenia nebolo možné sa domáhať prostredníctvom žaloby o neplatnosť podanej proti nariadeniu, ktorým sa mení pôvodné nariadenie.

<sup>8</sup> Rozsudok Súdu prvého stupňa z 30. apríla 1998, Vlaams Gewest/Komisia, T-214/95, Zb. s. II-717, bod 29.

<sup>9</sup> Rozsudok Súdneho dvora z 18. októbra 2007, Komisia/Parlament a Rada, C-299/05, Zb. s. I-8695, body 29 a 30.

*Pravidlá hospodárskej súťaže platné pre podniky*

## 1. Všeobecné poznámky

## a) Dĺžka trvania porušenia

V rozsudku zo 17. decembra 2009, *Solvay/Komisia* (T-58/01, zatiaľ neuverejnený v Zbierke), Súd prvého stupňa rozhodol, že aj v prípade, keď existujú osobitné okolnosti umožňujúce prenesenie dôkazného bremena v súvislosti s dĺžkou trvania porušenia, Komisia nie je zbavená povinnosti dôvodne rozhodnúť v rozhodnutí, v ktorom sa konštatuje porušenie článku 81 ods. 1 ES, pokiaľ ide o dĺžku porušenia, a poskytnúť informácie o tejto dĺžke, ktorými disponuje. Súd prvého stupňa uviedol, že keďže napadnuté rozhodnutie obsahovalo rozporuplné skutočnosti, pokiaľ ide o koniec porušenia, rozhodol, že Komisia, ktorá v prvom rade mala dôkazné bremeno, nepreukázala, že dotknuté porušenie trvalo do konca roku 1990. Podľa Súdu prvého stupňa preto bolo treba zmeniť napadnuté rozhodnutie znížením výšky pokuty uloženej žalobkyni o 25 %.

## b) Premlčanie

Vec *ArcelorMittal Luxembourg a i./Komisia* (rozsudok z 31. marca 2009, T-405/06, zatiaľ neuverejnený v Zbierke, vec v odvolacom konaní) umožnila Súdu prvého stupňa, aby potvrdil svoju judikatúru<sup>10</sup>, pokiaľ ide o rozsah účinkov *ratione personae* v prípade úkonov prerušujúcich premlčanie. V prejednávanej veci materská spoločnosť dcérskej spoločnosti, ktorá sa podieľala na kartelovej dohode na trhu oceľových nosníkov, zdôrazňovala, že úkony prerušujúce päťročnú premlčaciu lehotu mali účinky len voči podnikom, ktoré sa zúčastnili porušovania. Vzhľadom na to, že počas správneho konania, do ktorého spadala úkon prerušujúci premlčaciu lehotu, sa preukázalo, že materská spoločnosť nebola podnikom zúčastneným na porušovaní a nebola ani adresátom oznámenia o výhradách, táto spoločnosť spochybňovala, či Komisia mohla voči nej namietat účinok prerušenia tohto úkonu. Súd prvého stupňa odmietol tento výklad a spresnil, že spoločnosť sa dovoľáva objektívnej skutočnosti, teda účasti na porušení, ktorá sa líši od subjektívneho a sporného prvku, akým je identifikácia takéhoto podniku v priebehu správneho konania. Podnik sa totiž mohol zúčastňovať na porušovaní bez toho, aby to Komisia vo chvíli, keď vykonala úkon prerušujúci premlčanie, vedela. Premlčanie je prerušené nielen vo vzťahu k podnikom, ktoré boli predmetom úkonov vyšetrovania alebo stíhania, ale aj vo vzťahu k tým podnikom, ktoré, zúčastňujúc sa na porušovaní, sú ešte Komisii neznáme, a preto neboli predmetom žiadneho opatrenia na vedenie konania alebo nie sú adresátmi nijakého procesného úkonu.

V oblasti pozastavenia premlčania Súd prvého stupňa spresnil, že zatiaľ čo nariadenie (ES) č. 1/2003<sup>11</sup> špecifikuje, že prerušenie sa uplatňuje na všetky podniky alebo združenia podnikov, ktoré sa podieľali na porušovaní, takéto upresnenie pri pozastavení chýba. Skúmal preto, či podanie žaloby pred ním malo účinok len voči podniku, ktorý bol žalobcom, alebo *erga omnes* voči všetkým podnikom, ktoré sa zúčastňovali na porušovaní bez ohľadu na to, či podali, alebo nepodali žalobu. V tejto súvislosti v prvom rade uvádza, že rovnako ako prerušenie premlčania, aj pozastavenie plynutia premlčania, ktoré predstavuje výnimku zo zásady päťročnej premlčacej lehoty, by malo byť vykladané reštriktívne. Nemožno teda predpokladať, že normotvorca chcel tento režim uplatniť na obe situácie. Okrem toho na rozdiel od prerušenia premlčania, ktoré smeruje k tomu, aby sa Komisii umožnilo účinne stíhať a sankcionovať porušovania predpisov hospodárskej súťaže,

<sup>10</sup> Rozsudok z 1. júla 2008, *Compagnie maritime belge/Komisia*, T-276/04, Zb. s. II-1277.

<sup>11</sup> Nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 [ES] a 82 [ES] (Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205).

pozastavenie premlčania sa už z hľadiska samotnej definície týka prípadu, keď Komisia už prijala rozhodnutie. Účinok súdnych konaní *inter partes* a dôsledky, ktoré z toho nevyhnutne vyplývajú, v zásade bránia tomu, aby žaloba podaná podnikom, ktorý je adresátom napadnutého rozhodnutia, mala akékoľvek účinky na situáciu ostatných adresátov. Súd prvého stupňa napokon odmieta tvrdenie Komisie, podľa ktorého pozastavenie premlčania vyplývajúce zo začatia konaní pred Súdom prvého stupňa a pred Súdnym dvorom jedným z podnikov sa uplatňuje na právny subjekt, ktorý je účastníkom konania, ako aj na všetky ostatné právne subjekty, ktoré sú súčasťou tej istej hospodárskej jednotky, bez ohľadu na právny subjekt, ktorý začal konania. Je síce pravda, že pravidlá hospodárskej súťaže sú adresované „podnikom“, chápaným ako hospodárska jednotka, ale skutočnosťou zostáva, že na účely uplatnenia a výkonu rozhodnutí Komisie v oblasti hospodárskej súťaže je potrebné označiť ako adresáta subjekt, ktorý má právnu spôsobilosť, a táto právnická osoba je jediná, ktorá môže podať žalobu proti rozhodnutiu prijatému v dôsledku správneho konania, ktorého je adresátom. Súd prvého stupňa z toho vyvodil, že desaťročná premlčacia lehota vo vzťahu k jednému zo žalobcov už uplynula a ruší napadnuté rozhodnutie v rozsahu, v akom sa ho týka.

### c) Právo na obhajobu

V rozsudku z 1. júla 2009, ThyssenKrupp Stainless/Komisia (T-24/07, zatiaľ neuverejnený v Zbierke, vec v odvolacom konaní), Súd prvého stupňa pripomenul, že na to, aby mohla Komisia vyvážiť na jednej strane potrebu zachovať právo účastníkov konania na obhajobu prostredníctvom čo najrozsiahlejšieho prístupu k spisu a na druhej strane úsilie chrániť dôverné informácie iných účastníkov konania alebo tretích osôb, musia títo účastníci konania a tieto tretie osoby poskytnúť Komisii všetky užitočné podklady. Uvádza, že ak sa strana domnieva, že po získaní prístupu k dokumentácii potrebuje na svoju obhajobu poznať konkrétne neprístupné informácie, môže s týmto cieľom Komisii predložiť odôvodnenú žiadosť. V tejto súvislosti Súd prvého stupňa zastával názor, že žiadosť všeobecnej povahy, bez detailov k jednotlivým dokumentom, nezodpovedá odôvodnenej žiadosti a neodpovedá na otázku Komisie o zjavnej relevantnosti neprístupných informácií vo vzťahu k obhajobe samotného žalobcu.

Okrem toho Súd prvého stupňa pripomenul, že z dôvodu dodržiavania práva podnikov na obhajobu musí Komisia pred prijatím rozhodnutí uvedených v článkoch 7, 8 a 23 a článku 24 ods. 2 nariadenia č. 1/2003 poskytnúť dotknutým účastníkom konania právo byť vypočutý. Pokiaľ k predloženiu dokumentov žalobcovi dôjde po prijatí niektorého z uvedených dokumentov, napríklad oznámenia o výhradách, právo na obhajobu nie je porušené, ak Komisia nezmenila výhrady uvedené v tomto rozhodnutí a vychádzala len zo skutočností, ku ktorým sa dotknutý podnik mal možnosť vyjadriť.

## 2. Prínos v oblasti článku 81 ES

### a) Uplatňovanie právneho predpisu z hľadiska času

Na základe zásad vymedzených v súvislosti s vecami týkajúcimi sa kartelu nazývanými „Tyče na výstuž do betónu“<sup>12</sup> Súd prvého stupňa pripomenul v už citovaných rozsudkoch ArcelorMittal Luxembourg a i./Komisia a ThyssenKrupp Stainless/Komisia a v rozsudku zo 6. mája 2009, Outokumpu a Luvata/Komisia (T-122/04, zatiaľ neuverejnený v Zbierke), že sukcesia právneho rámca Zmluvy ES vo vzťahu k právnemu rámcu Zmluvy ESÚO spôsobila od 24. júla 2002 zmenu právnych základov,

<sup>12</sup> Rozsudok z 25. októbra 2007, SP a i./Komisia, T-27/03, T-46/03, T-58/03, T-79/03, T-80/03, T-97/03 a T-98/03, Zb. s. II-4331.

postupov a uplatniteľných hmotnoprávných predpisov, ktorá patrí do kontextu jednotnosti a kontinuity právneho poriadku Spoločenstva a jeho cieľov. Okrem toho pojmy dohoda a zosúladené postupy podľa článku 65 ods. 1 ESÚO zodpovedajú pojmom dohoda a zosúladené postupy v zmysle článku 81 ES a tieto dve ustanovenia vykladá súd Spoločenstva rovnakým spôsobom. Kontinuita právneho poriadku Spoločenstva a jeho cieľov, ktoré riadia jeho činnosť, si teda vyžaduje, aby Európske spoločenstvo ako nástupca Európskeho spoločenstva uhlia a ocele v rámci vlastného procesného rámca zabezpečovalo, pokiaľ ide o situácie vzniknuté podľa Zmluvy ESÚO, dodržiavanie práv a povinností, ktoré vznikli *eo tempore* tak členským štátom, ako aj jednotlivcom podľa Zmluvy ESÚO a pravidiel prijatých na jej vykonanie. Táto požiadavka platí o to viac, že narušenie hospodárskej súťaže vyplývajúce z nedodržiavania pravidiel v oblasti kartelov môže rozšíriť svoje účinky z hľadiska času aj na obdobie po uplynutí platnosti Zmluvy ESÚO, keď už platí Zmluva ES. Nariadenie č. 1/2003 sa tak musí vykladať v tom zmysle, že umožní Komisii, aby po 23. júli 2002 určila a sankcionovala kartely vytvorené v oblastiach patriacich z hľadiska *ratione materiae* a *ratione temporis* do pôsobnosti Zmluvy ESÚO.

## b) Pokuty

Vo veci Peugeot a Peugeot Nederland/Komisia (rozsudok z 9. júla 2009, T-450/05, zatiaľ neuverejnený v Zbierke) žalobkyne namietali okrem iného voči posúdeniu závažnosti porušenia, ktoré uskutočnila Komisia. Po prvé porušenie bolo kvalifikované ako „veľmi závažné“ v zmysle bodu 1 A usmernení z roku 1998<sup>13</sup>, keďže cieľom systému bonusu zavedeného v rokoch 1997 až 2003 spoločnosťou Peugeot v Holandsku bolo podnietiť holandských koncesionárov, aby obmedzili súbežný dovoz. Pri vyvodení záveru, že Komisia sa pri vykonávaní svojej voľnej úvahy nedopustila pochybenia tým, že kvalifikovala povahu porušenia ako veľmi závažnú, Súd prvého stupňa okrem iného uviedol, že toto porušenie vykazuje z hľadiska svojej povahy zvlášť výraznú závažnosť vzhľadom na mimoriadne pokrytecké spôsoby zachovávaní systému odmeňovania do roku 2003, a to v kontexte, v ktorom predchádzajúca prax Komisie a ustálená judikatúra v oblasti súbežného vývozu, najmä v automobilovom odvetví, predstavujú jasné výstrahy, pokiaľ ide o protiprávnosť takého systému. Okrem toho zdôrazňuje, že žalobkyne sú členkami veľkej priemyselnej skupiny, ktorá má významné postavenie na dotknutých trhoch, a majú právne oddelenia, ktoré sú schopné dokonale odhadnúť – ako to aj urobili – protisúťažnú povahu dotknutých konaní. Po druhé, pokiaľ ide o skutočný dopad porušenia na trh, Súd prvého stupňa uviedol, že Komisia nevenovala dostatočnú pozornosť úlohe, ktorú pri tomto znížení hral vývoj cenových rozdielov pri znížení vývozu. V rámci svojej neobmedzenej právomoci preto zastáva názor, že treba znížiť sumu pokuty stanovenej z dôvodu závažnosti porušenia o 10 %.

V rozsudku z 30. apríla 2009, Nintendo a Nintendo of Europe/Komisia (T-13/03, zatiaľ neuverejnený v Zbierke), Súd prvého stupňa pripustil, že pokiaľ ide o všetky dohody a zosúladené postupy vertikálnej povahy, ktorých cieľom a účinkom je obmedziť súbežné vývozy herných konzol a herných kaziet, zodpovedajúce podiely účastníkov na distribúcii predmetných výrobkov odrážajú špecifický význam každého podniku v spornom distribučnom systéme. Komisia sa preto považuje za oprávnenú odvolať sa na toto kritérium na účely rozdielneho prístupu uplatneného v rámci určenia základných súm pokút.

V tom istom rozsudku Súd prvého stupňa pri posudzovaní skutočnosti, či sa Komisia dopustila nesprávneho právneho posúdenia pri stanovení odstrašujúceho účinku pokuty, spresnil, že aj povaha výrobcu výrobkov môže pri porušeniach vertikálnej povahy predstavovať rozhodujúci aspekt

<sup>13</sup> Usmernenia k metóde stanovovania pokút uložených podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 a článku 65 ods. 5 Zmluvy ESÚO (Ú. v. ES C 9, 1998, s. 3; Mim. vyd. 08/001, s. 171).

schopnosti skutočne spôsobiť závažnú škodu v oblasti hospodárskej súťaže. Výrobca dotknutých výrobkov, ktorý zohráva centrálnu úlohu v distribučnom systéme uvedených výrobkov, totiž musí preukázať osobitnú obozretnosť a ubezpečiť sa, že pri uzatváraní dohôd o distribúcii dodržiava pravidlá hospodárskej súťaže.

Otázka odstrašujúceho účinku pokút je predmetom ďalšieho upresnenia v jednom z rozsudkov týkajúcich sa kartelu na trhu s kyselinou monochlóroctovou. V rozsudku z 30. septembra 2009, *Arkema/Komisia* (T-168/05, neuverejnený v Zbierke, vec v odvolacom konaní), totiž Súd prvého stupňa zdôraznil, že pokiaľ Komisia uplatnila v predchádzajúcich veciach týkajúcich sa žalobcu multiplikačný koeficient s odstrašujúcim cieľom, nemôže to spochybniť uplatnenie tohto koeficientu v ďalších veciach, v ktorých boli žalobcovi uložené sankcie za jeho účasť v karteli patriacom do toho istého obdobia porušenia. Keďže porušenia sa od seba odlišujú a sú predmetom rôznych rozhodnutí, Komisia mohla prihliadnuť na veľkosť dotknutých podnikov a uplatniť multiplikačný koeficient na základnú sumu pokuty.

Po preskúmaní stupňa spolupráce žalobcov Súd prvého stupňa rovnako zmenil jedno z rozhodnutí týkajúce sa protisúťažných postupov na trhu s hernými konzolami a kazetami Nintendo. V už citovanom rozsudku *Nintendo a Nintendo of Europe/Komisia* najskôr porovnáva spoluprácu, ktorú na jednej strane poskytla spoločnosť Nintendo a na druhej strane jej výlučný distribútor na írskom trhu a trhu Spojeného kráľovstva, z chronologického hľadiska. To mu umožnilo zistiť, že spoločnosť Nintendo, ako aj jej distribútor poskytli relevantné dokumenty v tom istom štádiu konania, pričom skutočnosť, že spoločnosť Nintendo začala spolupracovať o niekoľko dní neskôr ako distribútor, nebola v tomto ohľade rozhodujúca. Súd prvého stupňa následne porovnával stupeň spolupráce z kvalitatívneho hľadiska a zohľadnil jednak podmienky, za ktorých tieto podniky spolupracovali, jednak skutočnú hodnotu poskytnutých informácií. V tejto súvislosti Súd prvého stupňa uviedol, že oba podniky zaslali informácie spontánne a ich obsah pomohol Komisii v rovnakej miere. Preto dospel k záveru, že pri uplatnení zásady rovnosti zaobchádzania sa musí spolupráca spoločnosti Nintendo považovať za porovnateľnú so spoluprácou distribútora. V dôsledku toho Súd prvého stupňa stanovil v prípade spoločnosti Nintendo tú istú sadzbu zníženia sumy pokuty, aká bola poskytnutá distribútorovi.

V už citovanom rozsudku *Outokumpu a Luvata/Komisia* mal Súd prvého stupňa príležitosť spresniť svoju judikatúru v oblasti priťažujúcich okolností, konkrétne opakovaného porušovania. Súd prvého stupňa pripomenul, že pojem opakované porušovanie výlučne naznačuje predchádzajúce konštatovanie porušovania. Skutočnosť, že k prvému porušovaniu došlo za pôsobnosti Zmluvy ESÚO a že z dôvodu mimoriadnych okolností tejto veci nebola uložená nijaká pokuta, nebráni zásade, podľa ktorej ak Komisia v rozhodnutí konštatovala účasť podniku v karteli, toto rozhodnutie môže slúžiť ako základ pre posúdenie tendencie tohto podniku k porušovaniu kartelových pravidiel v budúcnosti.

Zohľadnenie skoršieho porušovania z dôvodu opakovaného porušovania je špecificky rozpracované aj v rozsudku z 30. septembra 2009, *Hoechst/Komisia* (T-161/05, neuverejnený v Zbierke). V predjednávanej veci žalobkyňa namietala voči možnosti Komisie zohľadniť skoršie rozhodnutie, pretože konečné účinky toto nadobudlo až po ukončení dotknutého porušenia. Súd prvého stupňa však zdôraznil, že na to, aby sa takáto skutočnosť mohla zohľadniť, stačí, aby bol podnik predbežne považovaný za páchatela porušenia toho istého druhu, a to aj v prípade, že rozhodnutie ešte môžu preskúmať sudy.

### c) Pripísateľnosť protiprávneho správania

V rozsudkoch týkajúcich sa kartelu na trhu s kyselinou monochlóroctovou Súd prvého stupňa vyjadril zaujímavé upresnenia v súvislosti s pripísateľnosťou protiprávneho správania dcérskych spoločností ich materskej spoločnosti.

Predovšetkým v už citovanom rozsudku Hoechst/Komisia Súd prvého stupňa rozhodol, že žalobkyňa sa nemôže odvolávať na prevod zodpovednosti na základe zmluvy o prevode svojho odvetvia činnosti, ktorú uzavrela s jednou so svojich dcérskych spoločností. Po prvé takúto zmluvu nemožno použiť proti Komisii s cieľom vyhnúť sa sankciám vyplývajúcim z práva v oblasti hospodárskej súťaže v rozsahu, v akom smeruje k rozdeleniu zodpovednosti medzi spoločnosťami za účasť v karteli. Po druhé údajný prevod zodpovednosti, ktorý sa v prejednávanej veci uskutočnil podľa ustanovení zmluvy o prevode, nemá vplyv na stanovenie zodpovednosti žalobkyne, keďže táto zmluva bola uzavretá medzi ňou a jednou z dcérskych spoločností v jej 100%-nom vlastníctve, a preto protiprávne správanie jej možno pripísať ako materskej spoločnosti.

Vo veci, ktorá viedla k už citovanému rozsudku Arkema/Komisia, žalobkyňa rovnako namietala voči možnosti Komisie pripísať porušovanie dcérskej spoločnosti jej materskej spoločnosti, ktorá nebola prevádzkovým holdingom a do riadenia dcérskej spoločnosti zasahovala len minimálne. Súd prvého stupňa zdôraznil, že táto skutočnosť nemôže stačiť na vylúčenie toho, aby mala materská spoločnosť rozhodujúci vplyv na konanie dcérskej spoločnosti, najmä aby koordinovala finančné investovanie v rámci dotknutej skupiny. V kontexte skupiny spoločností totiž holdingová spoločnosť, ktorá koordinuje okrem iného finančné investovanie v rámci skupiny, má za cieľ zoskupovať podiely v rôznych spoločnostiach a jej úlohou je zabezpečiť jednotu ich riadenia, najmä prostredníctvom tejto rozpočtovej kontroly. Okrem toho Súd prvého stupňa spresnil, že zo skutočnosti, že obe spoločnosti pôsobia na odlišných trhoch a nemajú dodávateľský vzťah ku klientom, nemožno vyvodiť nijaký záver. V takej skupine, aká existuje v prejednávanej veci, je totiž rozdelenie úloh úplne bežným javom, ktorý nevyvracia domnienku, že materská a dcérska spoločnosť tvoria jeden podnik v zmysle článku 81 ES. Súd prvého stupňa napokon pripomenul, že domnienka zodpovednosti materskej spoločnosti za porušenia spáchané jej dcérskymi spoločnosťami, ktoré má v úplnom alebo takmer úplnom vlastníctve, spočíva na objektívnom kritériu, ktoré platí bez ohľadu na veľkosť alebo právne usporiadanie podniku. Ak teda toto kritérium má rozdielne dôsledky v závislosti od veľkosti skupiny a jej právneho usporiadania, ide len o objektívne dôsledky vyplývajúce z rôznorodosti podnikov.

### 3. Prínos v oblasti článku 82 ES

V rozsudku z 9. septembra 2009, Clearstream/Komisia (T-301/04, zatiaľ neuverejnený v Zbierke), sa Súd prvého stupňa vyslovil k zákonnosti rozhodnutia, v ktorom Komisia vytýkala žalobcom porušenie článku 82 ES z dôvodu, že jednak diskriminačným spôsobom odmietali poskytovať svoje služby a jednak uplatňovali diskriminačné ceny.

Súd prvého stupňa uviedol, že Komisia mohla dôvodne konštatovať existenciu zneužitia dominantného postavenia. Okrem iného potvrdil, že odmietnutie prístupu a neodôvodnená diskriminácia v tomto ohľade netvoria dve samostatné porušenia, ale dva prejavy toho istého správania, pretože neodôvodnená diskriminácia vyplýva z odmietnutia poskytnutia rovnakých alebo podobných služieb porovnateľným klientom.

V tejto súvislosti lehota, ktorá značne prekročila čas, ktorý možno považovať za primeraný a odôvodnený, a svedčí tak o zneužívaní odmietnutí poskytnúť dotknutú službu, môže spôsobiť konkurenčnú nevýhodu na relevantnom trhu. Súd prvého stupňa tiež potvrdil, že ak voči jednému

obchodnému partnerovi boli uplatnené odlišné ceny za rovnocenné služby, a to nepretržite počas piatich rokov, zo strany podniku, ktorý má skutočný monopol na trhu na vstupe, muselo ho to znevýhodniť v rámci hospodárskej súťaže.

Okrem toho v rozsudku zo 17. decembra 2009, Solvay/Komisia (T-57/01, zatiaľ neuverejnený v Zbierke), Súd prvého stupňa konštatoval, že dokumenty získané len na účely overenia účasti v karteli a/alebo na zosúladených postupoch vymedzených v článku 81 ES bolo možné použiť na podporu vytýkaných porušení podľa článku 82 ES, pokiaľ existovala vecná podobnosť medzi postupmi, ktoré podľa Komisie stáli pri vzniku zneužívania dominantného postavenia a tými, v súvislosti s ktorými poverila svojich vyšetrovateľov.

Súd prvého stupňa považoval za zneužívanie najmä systém zliav, v rámci ktorého sa okrem iného poskytovali rozdielne zľavy, pokiaľ si klient u žalobcu objednal dodatočné množstvo prevyšujúce množstvo dohodnuté v zmluve, bez ohľadu na ich význam v absolútnom vyjadrení. V dôsledku toho totiž jednotková cena pri tomto množstve bola podstatne nižšia ako priemerná cena zaplatená klientom za základné množstvo stanovené v zmluve, čo klienta tlačilo k tomu, aby nakupoval aj objemy prevyšujúce množstvo dohodnuté v zmluve, keďže ostatní dodávatelia mohli pri danom objeme len ťažko ponúknuť konkurenčné ceny v porovnaní s cenami žalobcu.

#### 4. Prínos v oblasti kontroly koncentrácií

##### a) Povinnosť náležitej starostlivosti

V rozsudku zo 7. mája 2009, NVV a i./Komisia (T-151/05, zatiaľ neuverejnený v Zbierke), Súd prvého stupňa uviedol, že vzhľadom na požiadavku rýchleho konania a prísnych lehôt, ktoré musí Komisia v rámci konania o kontrole koncentrácií dodržiavať, táto inštitúcia nemohla byť povinná v prípade neexistencie indícií poukazujúcich na nepresnosť predložených údajov overovať všetky informácie, ktoré získa. Aj keď povinnosť starostlivého a nestranného preskúmania, ktorú má Komisia v rámci takéhoto konania, jej neumožňuje vychádzať zo skutočností alebo informácií, ktoré nemožno považovať za pravdivé, uvedená požiadavka rýchleho konania predpokladá, že Komisia nemôže sama overovať do najmenších podrobností autentickosť a spoľahlivosť všetkých stanovísk, ktoré sú jej zaslané, keďže konanie o kontrole koncentrácií nevyhnutne a do určitej miery spočíva na dôvere.

##### b) Žiadosti o informácie

V rozsudku zo 4. februára 2009, Omya/Komisia (T-145/06, zatiaľ neuverejnený v Zbierke), Súd prvého stupňa spresnil rozsah právomoci Komisie v rámci žiadostí o informácie. Po prvé, pokiaľ ide o samotnú žiadosť o informácie, Súd prvého stupňa v prvom rade uvádzal, že posúdenie potreby požadovaných informácií sa uskutočňuje s ohľadom na predstavu, ktorú o nich Komisia môže oprávnené mať v okamihu žiadosti, nie s ohľadom na skutočnú potrebu, ktorú tieto informácie mohli mať v priebehu konania. V druhom rade uvádzal, že keďže doba prerušenia plynutia lehôt stanovených v článku 10 nariadenia (ES) č. 139/2004<sup>14</sup>, v dôsledku prijatia rozhodnutia podľa článku 11 uvedeného nariadenia, závisí od dátumu oznámenia potrebných informácií, Komisia neporušuje zásadu proporcionality, keď preruší konanie, kým jej takéto informácie nebudú oznámené.

Po druhé, pokiaľ ide o žiadosti o opravy informácií poskytnutých účastníkom konania, ktoré sú označené za nesprávne, Súd prvého stupňa v prvom rade zdôraznil, že Komisia môže požadovať

<sup>14</sup> Nariadenie Rady (ES) č. 139/2004 z 20. januára 2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi (Ú. v. EÚ L 24, s. 1; Mim. vyd. 08/003, s. 40).

tieto opravy, ak existuje nebezpečenstvo, že zistené chyby by mohli mať významný vplyv na jej posúdenie zlučiteľnosti predmetnej koncentrácie so spoločným trhom. V druhom rade Súd prvého stupňa uviedol, že sa nemožno dovolávať existencie legitímnej dôvery s cieľom vyhnúť sa dôsledkom porušenia povinnosti poskytnúť úplné a presné informácie z jediného dôvodu, že toto porušenie nebolo Komisiou zistené pri uvedenom overení.

### c) Lehota na podanie žaloby

Vo veci Qualcomm/Komisia (rozsudok z 19. júna 2009, T-48/04, zatiaľ neuverejnený v Zbierke) Komisia tvrdila, že žaloba podaná spoločnosťou Qualcomm voči rozhodnutiu, v ktorom sa získanie spoločnej kontroly dvoma podnikmi nad spoločnosťou Toll Collect, automatizovaným mýtnym systémom, vyhlásilo za zlučiteľné so spoločným trhom, bola neprípustná v rozsahu, v akom – hoci spoločnosť Qualcomm nebola adresátom tohto rozhodnutia – doručenie jej rozhodnutia tejto spoločnosti bolo oznámením v zmysle článku 230 piateho odseku ES, a od tohto okamihu preto začala plynúť lehota na podanie žaloby. Súd prvého stupňa odmietol argumentáciu Komisie. Po prvé pripomenul, že článok 20 ods. 1 nariadenia (EHS) č. 4064/89<sup>15</sup> o koncentráciách ukladá povinnosť uverejniť v *Úradnom vestníku Európskej únie* rozhodnutia prijaté podľa tohto nariadenia tak, že v prípade osôb, ktoré nie sú adresátmi identifikovanými v napadnutom rozhodnutí, výpočet lehoty na podanie žaloby sa musí vykonať na základe prvého prípadu uvedeného v článku 230 piateho odseku ES, to znamená odo dňa tohto uverejnenia. Po druhé zdôraznil, že stotožniť sa s Komisiou navrhovaným extenzívnym výkladom pojmu adresát, ktorý zahŕňa tak adresáta alebo adresátov identifikovaných v rozhodnutí, ako aj akúkoľvek ďalšiu osobu Komisiou označenú ako adresát bez toho, aby tak bola uvedená v rozhodnutí, by znamenalo spochybniť účinky povinnosti, ktorú stanovuje článok 20 ods. 1 uvedeného nariadenia, a súčasne by to znamenalo, že Komisii by sa zverila diskrečná právomoc, aby medzi osobami, ktoré v rozhodnutí nie sú menovite označené ako adresáti, identifikovala také osoby, ktoré môžu podať žalobu od oznámenia tohto rozhodnutia, a nie od dňa jeho uverejnenia. Priznanie takejto diskrečnej právomoci by však mohlo spôsobiť porušenie zásady rovnosti zaobchádzania, keďže z osôb, ktoré v rozhodnutí nie sú menovite označené ako adresáti, by ho mohli niektoré osoby, ktorým toto rozhodnutie bolo „oznámené“, napadnúť odo dňa „oznámenia“, zatiaľ čo iné osoby, ktorým toto rozhodnutie nebolo „oznámené“, by ho mohli napadnúť odo dňa jeho uverejnenia. Okrem toho nie vždy môže Komisia identifikovať *a priori* osoby, ktoré môžu podať žalobu odo dňa oznámenia rozhodnutia. V tejto súvislosti túto diskrimináciu nemožno odôvodniť cieľom spočívajúcim v čo najrýchlejšom zaručení právnej istoty.

### Štátna pomoc

Spory týkajúce sa štátnej pomoci tvorili v roku 2009 významnú časť činnosti Súdu prvého stupňa, v rámci ktorej bolo 70 vecí rozhodnutých a 46 vecí podaných. Tieto rozhodnutia bude možné predstaviť len v krátkosti, pokiaľ ide po prvé o otázky prípustnosti, po druhé otázky hmotnoprávných predpisov a po tretie procesné otázky.

#### 1. Prípustnosť

Judikatúra z tohto roka prináša najmä spresnenia pojmov akt so záväznými právnymi účinkami a záujem na konaní.

<sup>15</sup> V tejto veci išlo o otázku nariadenia Rady (EHS) č. 4064/89 z 21. decembra 1989 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi (v znení opravy Ú. v. ES L 257, 1990, s. 13; Mim. vyd. 08/001, s. 31), zmeneného a doplneného nariadením Rady (ES) č. 1310/97 z 30. júna 1997 (Ú. v. ES L 180, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 164).

Pokiaľ ide o pojem akt so záväznými právnymi účinkami, Súd prvého stupňa zamietol vo svojom rozsudku z 11. marca 2009, TF1/Komisia (T-354/05, zatiaľ neuverejnený v Zbierke), argumentáciu Komisie, podľa ktorej Komisia neprijíma žiadne rozhodnutie v prípade konania o preskúmaní existujúcej pomoci, ktoré vedie k akceptácii navrhovaných príslušných opatrení členským štátom, prípadne k snahe zúžiť toto konanie na kvázi zmluvný proces. Je nesporné, že Komisia a členské štáty môžu diskutovať o navrhovaných príslušných opatreniach, ale až keď sa Komisia rozhodne akceptovať záväzky štátu, ktoré zodpovedajú jej záujmom, preskúmanie existujúcej pomoci sa ukončí rozhodnutím, voči ktorému možno podať žalobu.

V rozsudku z 9. júna 2009, NDSHT/Komisia (T-152/06, zatiaľ neuverejnený v Zbierke, vec v odvolacom konaní), Súd prvého stupňa rozhodol, že povinnosť Komisie prijať rozhodnutie ako odpoveď na sťažnosť sa týkala len prípadu stanoveného v článku 13 nariadenia (ES) č. 659/1999<sup>16</sup>. Článok 20 ods. 2 druhá veta toho istého nariadenia stanovuje, že Komisia sa môže obmedziť na to, že sťažovateľa listom informuje, že neexistujú dostatočné dôvody na prijatie rozhodnutia vo veci. O taký prípad ide najmä vtedy, keď sa článok 13 uvedeného nariadenia nemôže použiť, pretože sťažnosť sa v skutočnosti netýka protiprávnej, ale existujúcej pomoci.

Z výlučnej iniciatívy Komisie v oblasti existujúcej pomoci vyplýva, že sťažovateľ nemôže Komisiu prostredníctvom sťažnosti prinútiť, aby posúdila zlučiteľnosť existujúcej pomoci. Keď sa Komisia po prvom preskúmaní domnieva, že sťažnosť sa netýka protiprávnej, ale existujúcej pomoci, nemá povinnosť prijať rozhodnutie v zmysle článku 4 nariadenia č. 659/1999 určené dotknutému členskému štátu a nemôže byť nútená začať konanie podľa článku 88 ods. 1 ES. List, ktorý kvalifikuje pomoc ohlásenú v sťažnosti ako existujúcu pomoc, tak nemá znaky rozhodnutia so záväznými právnymi účinkami, ktoré by mohli ovplyvniť záujmy žalobcu.

Pokiaľ ide o záujem na konaní, Súd prvého stupňa rozhodol v už citovanom rozsudku TF1/Komisia, že u žalobcu nemožno hovoriť o strate záujmu na konaní z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie, v rozsahu, v akom stanovuje podmienky týkajúce sa pomoci konkurenčnému podniku, je preňho priaznivým rozhodnutím. Táto úvaha totiž spočíva na predpoklade, že jeho námietky k meritu rozhodnutia, predovšetkým k zjavnej neprispôbenosti týchto záväzkov smerujúcich k zabezpečeniu zlučiteľnosti štátnej pomoci s týmto trhom, sú nesprávne. Zrušenie napadnutého rozhodnutia, ktoré by bolo odôvodnené zjavným nesprávnym posúdením na strane Komisie pri určovaní príslušných opatrení, ktoré sa majú vykonať, alebo nedostatočným odôvodnením primeranosti týchto opatrení k zisteným problémom, by pritom žalobkyňu nestavalo do menej priaznivého postavenia, než aké vyplýva z napadnutého rozhodnutia. Takéto zrušenie by totiž znamenalo, že napadnuté rozhodnutie sa buď vyznačovalo, alebo sa mohlo vyznačovať neprimeranými záväzkami, a preto bolo pre žalobkyňu nepriaznivé.

Vo svojom rozsudku z 10. februára 2009, Deutsche Post a DHL International/Komisia (T-388/03, zatiaľ neuverejnený v Zbierke, vec v odvolacom konaní), Súd prvého stupňa spresnil, že ako dotknuté osoby v zmysle článku 88 ods. 2 ES majú žalobcovia záujem na zrušení rozhodnutia Komisie prijatého v rámci konania vo veci predbežného zisťovania, pokiaľ by takéto zrušenie ukladalo povinnosť začať konanie vo veci formálneho zisťovania a umožnilo by im predložiť ich pripomienky a týmto spôsobom vplývať na nové rozhodnutie. V rámci toho Súdu prvého stupňa neprislúcha, aby porovnával žalobné dôvody s tvrdeniami predloženými žalobcami na obranu v odlišnom spore.

<sup>16</sup> Nariadenie Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku [88 ES] (Ú. v. ES L 83, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 339).

## 2. Hmotnoprávne pravidlá

### a) Poskytnutie hospodárskej výhody

V rozsudku z 11. februára 2009, *Iride a Irede Energia/Komisia* (T-25/07, zatiaľ neuverejnený v Zbierke, vec v odvolacom konaní), sa Súd prvého stupňa vyslovil k otázke, či liberalizácia trhu bola súčasťou vývoja, s ktorým mohli hospodárske subjekty za obvyklých trhových podmienok počítať, pokiaľ ide o zachovanie existujúceho regulačného rámca. Pripomenul, že v demokratickom štáte mohol byť regulačný rámec zmenený v ktoromkoľvek okamihu, a to platí o to viac v prípade, keď predchádzajúci regulačný rámec počítal s uzavretím trhu na národnej a/alebo regionálnej úrovni, takže vytváral monopolné situácie. Z toho vyplýva, že otvorenie trhu, ktorý bol predtým uzavretý, nemôže byť kvalifikované ako anomália vo vzťahu k obvyklým trhovým podmienkam.

Hospodárske subjekty majú v tejto súvislosti právo na ochranu legitímnej dôvery. Pokiaľ ale skutočne využívali túto ochranu, nie je prípustné, aby si nárokovali určitú formu realizácie tejto ochrany pred inou, t. j. prostredníctvom vyňatia pomoci na kompenzáciu vzniknutej straty zmenou pojmu štátnej pomoci v zmysle článku 87 ods. 1 ES namiesto vyhlásenia zlučiteľnosti tohto opatrenia so spoločným trhom v súlade s článkom 87 ods. 3 ES.

Súd prvého stupňa rovnako uplatnil zásadu stanovenú v rozsudku Súdneho dvora z 15. mája 1997, *TWD/Komisia*<sup>17</sup>, podľa ktorej Komisia neprekročí hranice voľnej úvahy, ktorou disponuje, keď pri rozhodovaní o pomoci, ktorú má členský štát v úmysle poskytnúť určitému podniku, prijme rozhodnutie, ktorým túto pomoc vyhlási za zlučiteľnú so spoločným trhom s výhradou, že daný podnik najprv vráti skoršiu protiprávnu pomoc, a to z dôvodu kumulatívnych účinkov daných dvoch opatrení pomoci. Skutočnosť, že skoršia protiprávna pomoc nebola poskytnutá ako individuálna pomoc, ale bola poskytnutá v rámci schémy pomoci a že prínos pre prijímajúce podniky Komisia nemohla z dôvodu absencie spolupráce zo strany dotknutého členského štátu presne určiť, nie je dôvodom na neuplatnenie tejto zásady, pretože akékoľvek iné riešenie by bolo odmenou za nedodržanie povinnosti lojálnej spolupráce, čím by bol systém kontroly štátnej pomoci zbavený akejkolvek účinnosti.

V tejto súvislosti sa povinnosť členského štátu a podniku, ktorý je potenciálnym príjemcom novej pomoci, poskytnúť Komisii dôkazy, ktoré preukazujú, že táto pomoc je zlučiteľná so spoločným trhom, vzťahuje aj na potrebu preukázať neexistenciu kumulovaného účinku novej pomoci a skorších protiprávných pomoci. Ak Komisia nemohla z dôvodu nesplnenia tejto povinnosti členským štátom a podnikom, ktorý je potenciálnym príjemcom pomoci, posúdiť narušenie hospodárskej súťaže, ktoré by mohlo vyplývať z tohto kumulovaného účinku, neexistenciu vymedzenia alebo analýzy relevantného trhu nemožno Komisii vytýkať.

### b) Služby všeobecného hospodárskeho záujmu

V už citovanom rozsudku *Deutsche Post a DHL International/Komisia* Súd prvého stupňa uviedol, že formulácie uvedené v rozsudku Súdneho dvora z 24. júla 2003, *Altmark*<sup>18</sup>, sa v plnom rozsahu uplatňovali na skoršie rozhodnutia Komisie. Skutočnosť, že Komisia nebola spôsobilá v rámci konania vo veci predbežného zisťovania podľa článku 88 ods. 2 ES uskutočniť úplné zisťovanie, čo sa týka posúdenia primeranosti úrovne kompenzácie poskytnutej v súvislosti so službou

<sup>17</sup> Rozsudok C-355/95 P, Zb. s. I-2549, body 25 až 27.

<sup>18</sup> Rozsudok C-280/00, Zb. s. I-7747.

všeobecného hospodárskeho záujmu, je novou indíciou existencie vážnych ťažkostí pri posúdení zlučiteľnosti pomoci so spoločným trhom.

V už citovanom rozsudku TF1/Komisia Súd prvého stupňa potvrdil, že podmienky stanovené v rozsudku Altmark, ktorých cieľom je určiť existenciu štátnej pomoci v zmysle článku 87 ods. 1 ES, nemožno zamieňať s kritériami stanovenými v článku 86 ods. 2 ES, ktoré umožňujú stanoviť, či určité opatrenie zakladajúce štátnu pomoc možno považovať za zlučiteľné so spoločným trhom.

Súd prvého stupňa rovnako zdôraznil, že keďže preskúmanie existujúcej pomoci môže viesť len k opatreniam do budúcnosti, prípadné poskytnutie nadmernej kompenzácie v minulosti by síce mohlo mať význam pre posúdenie zlučiteľnosti tejto existujúcej pomoci so spoločným trhom, ale nič to nemení na tom, že takéto zisťovanie nie je samo osebe nevyhnutné pre správne posúdenie potreby navrhnuť príslušné opatrenia do budúcnosti a pre určenie týchto opatrení. Prítomnosť alebo neprítomnosť rizika nadmernej kompenzácie do budúcnosti závisí v konečnom dôsledku rozhodujúcim spôsobom od konkrétnych modalít samotného režimu financovania, a nie od skutočnosti, že v praxi tento režim mal za následok nadmernú kompenzáciu v minulosti.

#### c) Kritérium súkromného investora v trhovom hospodárstve

V rozsudku z 15. decembra 2009, EDF/Komisia (T-156/04, zatiaľ neuverejnený v Zbierke), Všeobecný súd pripomenul, že vklad zo strany verejných orgánov do základného imania podniku v akejkoľvek forme mohol predstavovať štátnu pomoc. To sa však nemôže stať v prípade, ak uplatnením zásady rovnosti zaobchádzania medzi verejnými a súkromnými podnikmi kapitál, ktorý štát priamo alebo nepriamo poskytne podniku, je poskytnutý za okolností zodpovedajúcich obvyklým podmienkam trhu. V situáciách, keď zásah štátu nevyplýva z aktov verejnej moci, sa teda uplatňuje kritérium súkromného hospodárskeho subjektu, aby sa určilo, či taký zásah mohol prijať aj súkromný hospodársky subjekt s cieľom dosiahnuť zisk. V tejto súvislosti Všeobecný súd zdôraznil, že podľa ustálenej judikatúry na posúdenie, či opatrenia prijaté štátom patria medzi výsadné práva orgánu verejnej moci alebo vyplývajú z povinností, ktoré musí zabezpečovať ako akcionár, je dôležité posúdiť tieto opatrenia nie v závislosti od ich formy, ale v závislosti od ich povahy, účelu a pravidiel, ktorým podliehajú, a pritom zároveň zohľadniť cieľ sledovaný dotknutými opatreniami.

V prejednávanej veci Všeobecný súd uvádzal, že Komisia nepreskúmala, či zvýšenie základného imania Électricité de France (EDF), uskutočneného Francúzskou republikou prostredníctvom vzdania sa daňovej pohľadávky, predstavovalo zákonné opatrenie vzhľadom na kritérium súkromného investora. Podľa Komisie sa toto kritérium nemohlo uplatniť na túto daňovú výhodu, keďže takéto vzdanie sa vyplýva z výkonu regulačných právomocí štátu alebo z jeho výsadných práv orgánu verejnej moci. Všeobecný súd odmietol tento výklad a zdôraznil, že uplatnenie kritéria súkromného investora nemôže byť zamietnuté len z dôvodu, že zvýšenie základného imania EDF vyplýva zo skutočnosti, že štát sa vzdal daňovej pohľadávky, ktorú voči EDF mal. Za týchto okolností totiž Komisii prináležalo overiť, či by súkromný investor za podobných okolností vykonal porovnateľnú investíciu z hľadiska jej výšky, nezávisle od formy štátneho zásahu na zvýšenie základného imania EDF a prípadného použitia daňových zdrojov na tento účel, a to s cieľom preveriť ekonomickú racionálnosť tejto investície a porovnať ju so správaním, ktoré by uplatnil tento investor vo vzťahu k tomu istému podniku za tých istých okolností. Všeobecný súd okrem toho uvádzal, že táto povinnosť Komisie overiť, či štát poskytol vklad do základného imania za okolností, ktoré zodpovedajú obvyklým podmienkam trhu, existuje nezávisle od formy, akou štát uskutočnil vklad do základného imania, či už táto je alebo nie je porovnateľná s formou, ktorú mohol uplatniť súkromný investor.

Všeobecný súd napokon uviedol, že cieľom kritéria súkromného investora je overiť, či by súkromný investor, napriek skutočnosti, že nedisponuje prostriedkami, ktorými disponuje štát, prijal za

rovnakých okolností investičné rozhodnutie porovnateľné s rozhodnutím štátu. Povaha pohľadávky premenenej na základné imanie, a teda aj skutočnosť, že súkromný investor nemôže mať daňovú pohľadávku, sú preto bezpredmetné, pokiaľ ide o otázku, či sa má alebo nemá uplatniť kritérium súkromného investora. Všeobecný súd v dôsledku toho vyvodil záver, že tým, že Komisia odmietla preskúmať sporné opatrenie v jeho kontexte a uplatniť kritérium súkromného investora, dopustila sa zjavne nesprávneho právneho posúdenia. Rozhodol preto o čiastočnom zrušení napadnutého rozhodnutia.

#### d) Povinnosť vymáhania pomoci

V rozsudkoch z 30. novembra 2009, Francúzsko/Komisia a France Télécom/Komisia (T-427/04 a T-17/05, zatiaľ neuverejnené v Zbierke), Súd prvého stupňa opätovne potvrdil judikatúru, podľa ktorej výpočet výšky pomoci, ktorá by sa mala vymáhať, možno s prihliadnutím na údaje nachádzajúce sa v rozhodnutí vykonať bez neprimeraných ťažkostí. Zastával názor, že Komisia bola oprávnená obmedziť sa na uloženie povinnosti vrátiť spornú pomoc a prenechať vnútroštátnym orgánom výpočet presnej výšky pomoci, ktorá sa má vrátiť predovšetkým vtedy, keď tento výpočet vyžaduje zohľadnenie daňových režimov alebo režimov sociálneho zabezpečenia, ktorých podmienky sú stanovené použiteľnou vnútroštátnou právnou úpravou. V prejednávanej veci treba klásť dôraz na skutočnosť, že Komisia stanovila rozpätie pomoci.

V tejto súvislosti Súd prvého stupňa uvádzal, že Komisia v napadnutom rozhodnutí uviedla, že výška spornej pomoci sa má nachádzať medzi 798 miliónmi a 1,14 miliardy eur. Z toho vyplýva, že sumu 798 miliónov eur treba považovať za minimálnu výšku pomoci, ktorá sa má vymáhať. Keďže sumy predstavujúce rozpätie, v ktorom sa nachádza suma spornej pomoci, nie sú orientačné, obsahuje napadnuté rozhodnutie vhodné údaje, ktoré by mali umožniť Francúzskej republike, aby sama bez neprimeraných ťažkostí určila konečnú sumu pomoci, ktorá sa má vymáhať. Súd prvého stupňa okrem toho potvrdil judikatúru, podľa ktorej výpočet výšky pomoci, ktorá sa má vymáhať, možno s prihliadnutím na údaje nachádzajúce sa v rozhodnutí Komisie vykonať bez neprimeraných ťažkostí. Vzhľadom na výklad, ktorý k napadnutému rozhodnutiu poskytol Súdny dvor<sup>19</sup>, Súd prvého stupňa uvádzal, že výška pomoci, ktorá sa má vymáhať v hotovosti, sa mohla vyrátať bez neprimeraných ťažkostí a rovnala sa prinajmenšom minimálnej hranici rozpätia, ktoré stanovila Komisia.

### 3. Procesné pravidlá

#### a) Konanie vo veci formálneho zisťovania

V rozsudku z 18. novembra 2009, Scheucher-Fleisch a i./Komisia (T-375/04, zatiaľ neuverejnený v Zbierke), Súd prvého stupňa pripomenul, že Komisia je povinná začať konanie vo veci formálneho zisťovania najmä vtedy, ak má s prihliadnutím na informácie získané počas predbežného preskúmania naďalej vážne ťažkosti s posúdením predmetného opatrenia. Komisia pritom v čase, keď skúmala zlučiteľnosť predmetnej pomoci so spoločným trhom, vedela o tom, že jedno z ustanovení sporného vnútroštátneho zákona nerešpektuje podmienku uvedenú v usmerneniach k štátnej pomoci určenej na reklamu, ktorá spočíva v tom, že vnútroštátny systém kontroly kvality sa nemôže obmedzovať na výrobky s určitým pôvodom. Toto ustanovenie preto vyvolávalo pochybnosti o zlučiteľnosti predmetnej pomoci s usmerneniami týkajúcimi sa štátnej pomoci určenej na reklamu a malo viesť k začatiu konania podľa článku 88 ods. 2 ES. Súd prvého stupňa preto napadnuté rozhodnutie zrušil.

<sup>19</sup> Rozsudok z 18. októbra 2007, Komisia/Francúzsko, C-441/06, Zb. s. I-8887.

Okrem toho v už citovaných rozsudkoch Francúzsko/Komisia a France Télécom/Komisia Súd prvého stupňa uviedol, že skutočnosť, že Komisia v napadnutom rozhodnutí zmenila analýzu oproti rozhodnutiu o začatí konania vo veci formálneho zisťovania, môže mať za následok porušenie práva štátu na obhajobu iba vtedy, ak údaje obsiahnuté v tomto rozhodnutí alebo následne poskytnuté pri kontradiktórnom prejednaní počas správneho konania tomuto štátu neumožnili účinne sa vyjadriť k všetkým skutkovým a právnym okolnostiam, ku ktorým prihliada napadnuté rozhodnutie. Rozdiely medzi napadnutým rozhodnutím a rozhodnutím o začatí konania vyplývajúce z toho, že Komisia si v celom rozsahu alebo čiastočne osvojila tvrdenia štátu, naopak *per definitionem* nemôžu mať za následok porušenie práva tohto členského štátu na obhajobu.

Takisto v rozsudku zo 4. septembra 2009, Taliansko/Komisia (T-211/05, zatiaľ neuverejnený v Zbierke), Súd prvého stupňa uviedol, že konanie vo veci formálneho zisťovania umožňuje prehliadnúť a objasniť otázky, ktoré boli nastolené v rozhodnutí o začatí konania, takže prípadná odlišnosť medzi týmito rozhodnutiami a konečným rozhodnutím sa nemôže sama osebe považovať za vadu postihujúcu zákonnosť takéhoto konečného rozhodnutia. Zo žiadneho ustanovenia týkajúceho sa štátnej pomoci nevyplýva, že by Komisia bola povinná informovať dotknutý členský štát o svojom postoji pred prijatím rozhodnutia, pokiaľ bol tento členský štát vyzvaný na predloženie pripomienok.

#### b) Legitímna dôvera

Vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 9. septembra 2009, Diputación Foral de Álava a i./Komisia (T-30/01 až T-32/01 a T-86/02 až T-88/02, zatiaľ neuverejnený v Zbierke, vec v odvolacom konaní), žalobcovia najmä tvrdili, že konanie Komisie predstavovalo mimoriadnu okolnosť, na ktorej mohla byť založená ich legitímna dôvera v súlad sporných schém pomoci s právom, keďže nebolo uverejnené upozornenie pre prípadných príjemcov pomoci podľa oznámenia o protiprávnej pomoci z roku 1983.

Aj keď Súd prvého stupňa považoval za nešťastné, že v úradnom vestníku nebolo toto upozornenie uverejnené, uviedol, že to nič nemení na tom, že informácia obsiahnutá v uvedenom oznámení je úplne jednoznačná. Navyše výklad navrhovaný žalobcami dával tomuto oznámeniu o protiprávnej pomoci z roku 1983 význam, ktorý je v rozpore s článkom 88 ods. 3 ES. Neistá povaha protiprávne poskytnutej pomoci totiž vyplýva z potrebného účinku povinnosti oznámenia, ktorá je stanovená v článku 88 ods. 3 ES, a nezávisí od uverejnenia či neuverejnenia upozornenia podľa oznámenia o protiprávnej pomoci z roku 1983 v úradnom vestníku.

Predovšetkým vymáhanie protiprávne poskytnutej pomoci nemôže byť znemožnené len preto, že Komisia neuverejnila takéto upozornenie, lebo v takom prípade by hrozilo narušenie systému preskúmavania štátnej pomoci, ktorý je ustanovený Zmluvou. Z toho Súd prvého stupňa vyvodil, že neuverejnenie upozornenia podľa oznámenia o protiprávnej pomoci z roku 1983 v úradnom vestníku nepredstavuje mimoriadnu okolnosť, na ktorej by sa mohla zakladať akákoľvek dôvera v súlad protiprávne poskytnutej pomoci s právom.

Okrem toho v už citovaných rozsudkoch Francúzsko/Komisia a France Télécom/Komisia Súd prvého stupňa uviedol, že cieľom povinnosti oznamovania opatrení, ktorými by mohla byť podnikom poskytnutá štátna pomoc, je práve odstrániť všetky pochybnosti o tom, či dané opatrenia skutočne predstavujú štátnu pomoc. V čase prijatia zákona, ktorý stanovil osobitný daňový režim pre France Télécom, nebolo isté, či z tohto režimu vyplynie pre tento podnik výhoda. Súd prvého stupňa preto dospel k názoru, že Francúzsko malo toto opatrenie oznámiť Komisii. Keďže tak pred zavedením tohto daňového režimu do praxe neurobilo, nemôže sa odvolávať na zásadu ochrany legitímnej dôvery, ibaže by preukázalo existenciu mimoriadnych okolností.

### c) Postup prijímania rozhodnutí

V už citovaných rozsudkoch Francúzsko/Komisia a France Télécom/Komisia Súd prvého stupňa priniesol výrazné upresnenie, pokiaľ ide o postup prijímania rozhodnutí Komisie v oblasti štátnej pomoci. Usúdil totiž, že nemožno vylúčiť, že kolégium členov Komisie poverí jedného alebo viacerých svojich členov prijatím definitívneho textu rozhodnutia, ktorého podstatu definovalo na svojich zasadnutiach, ako to stanovuje článok 13 druhý odsek vnútorného poriadku Komisie<sup>20</sup>. Ak kolégium takúto možnosť využije, prináleží súdu, ktorý má posúdiť správnosť výkonu tohto splnomocnenia, aby overil, či sa možno domnievať, že kolégium prijalo sporné rozhodnutie vo všetkých jeho skutkových a právnych častiach. Keďže v prejednávanej veci Súd prvého stupňa konštatoval, že formálne rozdiely medzi verziou napadnutého rozhodnutia prijatou 2. augusta 2004 a textom, ktorý bol schválený kolégiom členov Komisie 19. a 20. júla 2004, nemajú vplyv na význam napadnutého rozhodnutia, žalobnému dôvodu nevyhoveli.

### *Ochranná známka Spoločenstva*

Rozhodnutia týkajúce sa uplatnenia nariadenia (ES) č. 40/94, nahradeného nariadením Rady (ES) č. 207/2009<sup>21</sup>, ktoré v podstate kodifikuje normy o ochranných známkach, ktoré boli od roku 1994 viackrát a podstatne zmenené a doplnené, predstavujú v roku 2009 dôležitú časť vecí, o ktorých Súd prvého stupňa rozhodoval (168 vecí, teda 30 % z celkového počtu rozhodnutých vecí v roku 2009).

#### 1. Absolútne dôvody zamietnutia a absolútne dôvody neplatnosti

Článok 7 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 40/94 zakazuje zápis ako ochrannej známky označení, ktoré z dôvodu svojho opisného charakteru nemôžu slúžiť na označenie zemepisného pôvodu predmetných tovarov alebo predmetného poskytovania služieb. Navyše podľa ustálenej judikatúry musí byť opisný charakter určitého označenia posúdený na jednej strane vo vzťahu k výrobkom alebo službám, pre ktoré je prihlasované, a na druhej strane vo vzťahu k jeho vnímaniu príslušnou skupinou verejnosti.<sup>22</sup>

Súd prvého stupňa v rozsudku z 19. novembra 2009, Torresan/ÚHVT – Klosterbrauerei Weissenohe (CANNABIS) (T-234/06, zatiaľ neuverejnený v Zbierke), zamietol žalobu podanú proti rozhodnutiu odvolacieho senátu Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (ochranné známky a vzory) (ÚHVT), podľa ktorého pre priemerného spotrebiteľa slovné označenie CANNABIS opisuje vlastnosti piva, vína a iných alkoholických nápojov, ktoré môžu obsahovať konope, ktoré je jednou z prísad používaných ako dochucovadlo pri ich výrobe. Tento záver nemožno spochybniť na základe skutočnosti, že výraz „cannabis“ predstavuje výraz, ktorý má evokovať a vyvolať myšlienky pôžitku, uvoľnenia a relaxácie.

<sup>20</sup> Ú. v. ES L 308, 2000, s. 26.

<sup>21</sup> Nariadenie Rady (ES) č. 40/94 z 20. decembra 1993 o ochrannej známke spoločenstva (Ú. v. ES L 11, 1994, s. 1; Mim. vyd. 17/001, s. 146), nahradené nariadením Rady (ES) č. 207/2009 z 26. februára 2009 o ochrannej známke Spoločenstva (Ú. v. EÚ L 78, s. 1). V tejto správe sa však uvádza len číslovanie článkov podľa nariadenia č. 40/94.

<sup>22</sup> Rozsudky Súdneho dvora z 20. septembra 2001, Procter & Gamble/ÚHVT, C-383/99 P, Zb. s. I-6251, bod 39, a z 21. októbra 2004, ÚHVT/Erpo Möbelwerk, C-64/02 P, Zb. s. I-10031, bod 43.

Okrem toho v rozsudkoch z 19. novembra 2009, Agencja Wydawnicza Technopol/ÚHVT (222, 333 a 555) (T-200/07 až T-202/07), (350, 250 a 150) (T-64/07 až T-66/07), (1000) (T-298/06) (neuvverejnené v Zbierke), Súd prvého stupňa spresnil, že slovné označenia vytvorené len z čísiel sú opisné pre výrobky ako brožúry a periodiká, dennú tlač a hry, pretože odrážajú základné vlastnosti uvedených výrobkov, najmä počet strán, diel, informácií a skladacích hier.

Pokiaľ ide o obrazové označenie vytvorené z čísiel olemovaných obdĺžnikom a doplnených farebnou dekoráciou, Súd prvého stupňa bol požiadaný, aby vo svojom rozsudku z 19. novembra 2009, Agencja Wydawnicza Technopol/ÚHVT (100 a 300) (T-425/07 a T-426/07, zatiaľ neuvverejnený v Zbierke), rozhodol o dôsledkoch odmietnutia podniku, ktorý podal prihlášku na zápis svojich označení ako ochranných známk Spoločenstva, vyhlásiť v súlade s článkom 38 ods. 2 nariadenia č. 40/94, že sa vzdáva akéhokoľvek výlučného práva k uvedeným číslicam. Po tom, čo pripomenul, že na základe tohto ustanovenia ak ochranná známka obsahuje prvok, ktorý nemá rozlišovaciu spôsobilosť a ktorého zahrnutie do ochrannej známky by mohlo spôsobiť pochybnosti o rozsahu ochrany ochrannej známky, ÚHVT môže požadovať ako podmienku zápisu, aby prihlasovateľ vyhlásil, že si nebude uplatňovať nijaké výlučné právo na tento prvok, Súd prvého stupňa spresnil, že funkciou týchto vyhlásení je preukázanie skutočnosti, že výlučné právo priznané majiteľovi ochrannej známky sa nevzťahuje na prvky bez rozlišovacej spôsobilosti, ktoré ju tvoria, a že posúdenie rozlišovacej spôsobilosti prvkov prihlasovaných ochranných známk v rámci článku 38 ods. 2 nariadenia č. 40/94 nemožno vykonať vo vzťahu k celkovému dojmu, ktorý tieto ochranné známky vyvolávajú, ale vo vzťahu k prvkom, ktoré ich tvoria.

Okrem toho Súd prvého stupňa sa v rozsudkoch z 30. septembra 2009, Joop!/ÚHVT (!) (T-75/08, neuvverejnený v Zbierke), a (Zobrazenie výkričníka v obdĺžniku) (T-191/08, neuvverejnený v Zbierke), znova vyslovil o opisnom charaktere veľmi jednoduchých obrazových označení, konkrétne výkričníka, samostatných alebo v obdĺžniku. Pripomína, že zápis ochrannej známky, ktorá pozostáva z označení, ktoré sú používané ako reklamné slogany, údaje o kvalite alebo výrazy, ktoré majú podnietiť nákup výrobkov alebo služieb, nie je ako taký v dôsledku tohto používania vylúčený. Ochranná známka, ktorá ako reklamný slogan plní iné funkcie, však má rozlišovaciu spôsobilosť len v prípade, ak môže byť okamžite vnímaná ako označenie obchodného pôvodu dotknutých výrobkov alebo služieb. Ďalej uvádza, že v predmetnej veci spotrebiteľ, vrátane spotrebiteľa, ktorého stupeň pozornosti je vyšší, nemôže určiť obchodný pôvod označovaných výrobkov na základe výkričníka, ktorý sa skôr vníma ako uznanie, a to aj vtedy, ak by sa nachádzal v obdĺžniku, ktorý je druhým prvkom dávajúcim dotknutému označeniu vzhľad etikety. Súd prvého stupňa okrem toho v rozsudku z 20. januára 2009, Pioneer Hi-Bred International/ÚHVT (OPTIMUM) (T-424/07, neuvverejnený v Zbierke), spresnil, že práve z dôvodu obvyklého používania v bežnom jazyku, ako aj v obchodnom styku ako druhového pochvalného výrazu, označenie OPTIMUM nemožno považovať za spôsobilé individualizovať obchodný pôvod výrobkov, ktoré označuje, a že skutočnosť, že dotknuté výrobky sú určené špecializovanej skupine, nič nemení na tomto posúdení, keďže stupeň pozornosti tejto skupiny verejnosti, ktorý je v zásade vyšší, je relatívne nízky vo vzťahu k inzertným údajom.

V zmysle článku 7 ods. 3 nariadenia č. 40/94 možno ochrannú známku zapísať, ak pre dotknuté výrobky alebo služby získala rozlišovaciu spôsobilosť v dôsledku používania. V tejto súvislosti v rozsudku z 28. októbra 2009, BCS/ÚHVT – Deere (Kombinácia zelenej a žltej farby) (T-137/08, zatiaľ neuvverejnený v Zbierke, vec v odvolacom konaní), Súd prvého stupňa v prvom rade uviedol, že nie každé používanie označenia, v tejto veci používanie kombinácie zelenej a žltej farby, musí nevyhnutne predstavovať používanie ochrannej známky. V prejednávanej veci sa rozhodnutie odvolacieho senátu ÚHVT nezrušiť ochrannú známku vytvorenú z uvedených znakov zakladalo najmä na vyhláseniach profesijných organizácií, podľa ktorých sa kombinácia zelenej a žltej farby spája s poľnohospodárskymi strojmi vyrábanými vedľajším účastníkom konania, a skutočností, že vedľajší

účastník konania na svojich strojoch veľmi dlho používal koherentným spôsobom rovnakú kombináciu farieb. Navyše Súd prvého stupňa spresnil, že aj keď je potrebné preukázať, že napadnutá ochranná známka nadobudla rozlišovaciu spôsobilosť v celom Spoločenstve, nijako sa nevyžaduje, aby bol takýto dôkaz vykonaný za každý štát.

## 2. Relatívne dôvody zamietnutia a relatívne dôvody neplatnosti

Hlavné prínosy pre judikatúru tohto roku sa týkali posúdenia podobnosti označení a pravdepodobnosť zámeny. V prvom rade v rozsudku z 28. októbra 2009, *CureVac/ÚHVT – Qiagen (RNAiFect)* (T-80/08, zatiaľ neuverejnený v Zbierke), sa Súd prvého stupňa domnieval, že podobnosť označení RNAiFect a RNaive vyplývajúca zo zhodnosti prvých troch písmen je veľmi nízka z dôvodu rozdielnosti posledných piatich písmen. Spresňuje, že ak je pravda, že spotrebiteľ obvyčajne pripisuje väčšiu dôležitosť hlavnej časti slov pri ich výslovnosti, verejnosť spravidla nepovažuje opisný alebo mierne opisný prvok tvoriaci časť zloženej ochrannej známky za rozlišujúci a prevládajúci prvok v celkovom ňou vytváranom dojme. V predmetnej veci má však prvok „rna“ nižšiu rozlišovaciu spôsobilosť, pričom sa spotrebiteľ môže domnievať, že ide o odkaz na chemické zloženie. Vzhľadom na to skupina verejnosti nemôže tento prvok považovať za rozlišujúci a prevládajúci prvok v celkovom dojme vytváranom dotknutými zloženými ochrannými známkami. Naopak, v rozsudku z 2. decembra 2009, *Volvo Trademark/ÚHVT – Grebenshikova (SOLVO)* (T-434/07, zatiaľ neuverejnený v Zbierke), sa Všeobecný súd domnieval, že označenia SOLVO a VOLVO predstavujú určitý stupeň podobnosti z fonetického hľadiska, a preto ÚHVT nesprávne usúdil, že nemusí pristúpiť k celkovému posúdeniu pravdepodobnosti zámeny.

Ďalej v rozsudku z 8. júla 2009, *Laboratorios Del Dr. Esteve/ÚHVT – Ester C (ESTER-E)* (T-230/07, neuverejnený v Zbierke), Súd prvého stupňa spresnil niektoré okolnosti, za ktorých môže porovnanie medzi označeniami z koncepčného hľadiska neutralizovať podobnosti medzi týmito istými označeniami z vizuálneho a fonetického hľadiska. Uvádza, že ak označenie ESTEVE nemá v ostatných oficiálnych jazykoch Únie význam ako v španielčine, označenie ESTER-E sa spája s dobre známym krstným menom alebo chemickým zložením a že tento rozdiel medzi uvedenými označeniami z koncepčného hľadiska odôvodňuje neexistenciu pravdepodobnosti zámeny. Naopak v rozsudku z 29. októbra 2009, *Peek & Cloppenburg/ÚHVT – Redfil (Agile)* (T-386/07, neuverejnený v Zbierke), Súd prvého stupňa spresnil, že pokiaľ ide o dotknuté výrobky alebo služby, takýmito okolnosťami nie sú situácie, v ktorých označenie, ktorého význam musí byť jasný tak, aby ho príslušná skupina verejnosti bola schopná hneď pochopiť, má len obmedzenú rozlišovaciu spôsobilosť. Domnieva sa, že rozdiel medzi označeniami Aygill's a Agile z koncepčného hľadiska nie je dostatočný, aby neutralizoval podobnosti medzi týmito označeniami z vizuálneho a fonetického hľadiska. Vo vzťahu k dotknutým výrobkom, ktorými sú športové potreby a oblečenia, pojem „agile“ má pochvalný význam, ktorý by vzhľadom na uvedené podobnosti mohol spotrebiteľ pripísať skoršej ochrannej známke. Okrem toho v rozsudku z 23. septembra 2009, *Viñedos y Bodegas Príncipe Alfonso de Hohenlohe/ÚHVT – Byass (ALFONSO)* (T-291/07, neuverejnený v Zbierke), Súd prvého stupňa potvrdil posúdenie ÚHVT spočívajúce na tom, že prvok „príncipe“ znamená osobu spomedzi všetkých osôb, ktoré majú to isté krstné meno, pričom toto označenie má jasný a vymedzený význam, takže príslušná skupina verejnosti je schopná okamžite mu porozumieť.

Pokiaľ ide o porovnanie výrobkov alebo služieb, v rozsudku z 22. januára 2009, *Commercy/ÚHVT – easyGroup IP Licensing (easyHotel)* (T-316/07, zatiaľ neuverejnený v Zbierke), Súd prvého stupňa po tom, ako pripomenul, že sa tieto dopĺňajú, ak medzi nimi existuje vzťah v tom zmysle, že jeden je nevyhnutný a dôležitý na použitie druhého, spresnil, že táto definícia uvádza, že tieto výrobky alebo služby sa môžu použiť spoločne, a preto sú určené rovnakej skupine verejnosti.

Iný dôležitý vývoj judikatúry tohto roku sa týka článku 8 ods. 4 nariadenia č. 40/94 najmä v rámci konania o neplatnosti. V rozsudku 24. marca 2009, *Moreira da Fonseca/ÚHVT – General Óptica (GENERAL OPTICA)* (T-318/06 až T-321/06, zatiaľ neuverejnený v Zbierke), Súd prvého stupňa pripomenul, že s cieľom domáhať sa alebo navrhovať neplatnosť ochrannej známky Spoločenstva podľa tohto ustanovenia musí uvedené označenie súčasne spĺňať štyri podmienky: musí sa používať v obchodnom styku; musí mať väčší ako len lokálny význam; právo na toto označenie musí byť získané v súlade s právom členského štátu, v ktorom sa označenie používalo pred podaním prihlášky ochrannej známky Spoločenstva; a nakoniec toto označenie musí priznávať jeho majiteľovi možnosť zakázať použitie neskoršej ochrannej známky. Ďalej Súd prvého stupňa spresnil, že prvé dve podmienky sa musia vykladať iba s prihliadnutím na právo Únie, zatiaľ čo dve ďalšie podmienky musia byť posúdené vzhľadom na kritériá stanovené uplatniteľným vnútroštátnym právom. Nakoniec, pokiaľ ide o druhú podmienku, na jednej strane rozhodol, že rozsah významu označenia sa musí posudzovať z hľadiska tak geografického, ako aj hospodárskeho rozmeru, a na druhej strane, že skutočnosť, že určité označenie poskytuje jeho majiteľovi výlučné právo na celom štátnom území, sama osebe nepostačuje na preukázanie, že jeho význam nie je len lokálny. Navyše v rozsudku z 11. júna 2009, *Last Minute Network/ÚHVT – Last Minute Tour (LAST MINUTE TOUR)* (T-114/07 a T-115/07, zatiaľ neuverejnený v Zbierke), Súd prvého stupňa zdôraznil, že v rámci uplatnenia uvedeného ustanovenia odvolaciemu senátu prislúcha zohľadniť nielen vnútroštátnu právnu úpravu dotknutého členského štátu uvedenú v tomto ustanovení, ale aj príslušnú vnútroštátnu judikatúru.

Okrem toho v rozsudku zo 14. mája 2009, *Fiorucci/ÚHVT – Edwin (ELIO FIORUCCI)*, (T-165/06, zatiaľ neuverejnený v Zbierke, vec v odvolacom konaní), Súd prvého stupňa skúmal, či boli splnené podmienky na uplatnenie článku 52 ods. 2 nariadenia č. 40/94 zo strany odvolacieho senátu ÚHVT. V tejto veci sa Elio Fiorucci domáhal najmä neplatnosti ochrannej známky ELIO FIORUCCI, odvolávajúci sa na svoje právo ochrany mena podľa talianskeho vnútroštátneho práva. Po tom, ako pripomenul, že podľa tohto ustanovenia ÚHVT môže vyhlásiť neplatnosť ochrannej známky Spoločenstva, ak jej používanie možno zakázať najmä podľa práva na ochranu mena podľa vnútroštátneho práva, Súd prvého stupňa konštatoval, že ochrana zaručená príslušným talianskym ustanovením nie je vylúčená v prípade, keď meno dotknutej osoby získalo všeobecnú známosť z dôvodu komerčnej činnosti, ktorú vykonáva.

Navyše rozsudok z 30. júna 2009, *Danjaq/ÚHVT – Mission Productions (Dr. No)* (T-435/05, zatiaľ neuverejnený v Zbierke), umožnil Súdu prvého stupňa spresniť, že to isté označenie môže byť chránené ako výsledok originálnej duševnej činnosti autorským právom, aj ako označenie obchodného pôvodu výrobkov a služieb chránených podľa práva o ochranných známkach. Súd prvého stupňa pripomenul, že dve výlučné práva sú založené na rôznych vlastnostiach, t. j. na jednej strane na originalite diela a na druhej strane spôsobilosti označenia rozlíšiť obchodný pôvod. Hoci názov filmu môže byť podľa niektorých vnútroštátnych právnych úprav chránený ako umelecké dielo nezávislé od ochrany poskytnutej samotnému filmu, nemôže mu byť automaticky priznaná ochrana ako ochranným známkam. Preto aj v prípade, keď sa možno domnievať, že označenia Dr. No a Dr. NO dovoľujú rozlišovať film, ktorý nesie tento názov, od ostatných filmov série o Jamesovi Bondovi, neumožňuje to určiť, že tieto označenia predstavujú obchodný pôvod uvedených výrobkov a služieb.

Nakoniec Súd prvého stupňa objasnil pravidlá týkajúce sa dôkazu o riadnom používaní skoršej ochrannej známky v rámci konania o neplatnosti. V rozsudku z 12. júna 2009, *Harwin International/ÚHVT – Cuadrado (Pickwick COLOUR GROUP)* (T-450/07, zatiaľ neuverejnený v Zbierke), spresnil, že ÚHVT mal povinnosť preskúmať otázku dôkazu o riadnom používaní skoršej ochrannej známky, aj keď majiteľ ochrannej známky Spoločenstva, ktorej neplatnosť sa navrhuje, nepodal v tomto zmysle osobitný návrh, ale spochybnil dôkazy predložené na tento účel majiteľom skoršej ochrannej známky.

### 3. Dôvody na zrušenie

Podľa článku 50 nariadenia č. 40/94 práva majiteľa ochrannej známky Spoločenstva môžu byť vymazané, najmä ak v dôsledku spôsobu, akým ju majiteľ ochrannej známky používal, by ochranná známka mohla zavádzať verejnosť, pokiaľ ide o charakter, kvalitu alebo zemepisný pôvod uvedených tovarov alebo služieb.

Súd prvého stupňa sa v tejto súvislosti v už citovanom rozsudku *ELIO FIORUCCI* domnieval, že zhodnotenie medzi ochrannou známkou a priezviskom nepostačuje na to, aby sa dospelo k záveru, že dotknutá verejnosť sa domnieva, že osoba, ktorej priezvisko tvorí ochrannú známku, navrhla výrobky, ktoré sú označené touto ochrannou známkou, keďže dotknutá verejnosť dobre vie, že za každou ochrannou známkou tvorenou priezviskom sa nevyhnutne neskrýva rovnomenný módný návrhár. Aby bolo možné článok 50 nariadenia č. 40/94 uplatniť, dotknutá osoba musí preukázať, že ochranná známka bola klamlivo použitá, alebo že existencia dostatočne závažného nebezpečenstva klamania sa potvrdila, čo však v predmetnej veci nebolo preukázané.

V rozsudku z 10. decembra 2009, *Stella Kunststofftechnik/ÚHVT – Stella Pack* (Stella) (T-27/09, zatiaľ neuverejnený v Zbierke), Všeobecný súd rovnako spresnil predmet a jednotlivé účinky konania o zrušení a námietkového konania. Uvádza najmä, že príslušné ustanovenia nestanovujú, že konanie o námietke začaté na základe skoršej ochrannej známky, ktoré ešte prebieha, môže akýmkoľvek spôsobom ovplyvniť prípustnosť, či dokonca priebeh konania o zrušení začatého v prípade tejto ochrannej známky. Konanie o námietke a konanie o zrušení sú totiž dve špecifické a autonómne konania: cieľom námietky je zabrániť za určitých podmienok prijatiu návrhu na zápis ochrannej známky z dôvodu existencie skoršej ochrannej známky, pričom zamietnutie námietky nespôsobí zrušenie dotknutej ochrannej známky, zatiaľ čo zrušením možno dosiahnuť začatie konania na tento účel.

### 4. Formálne a procesné otázky

Keďže bola judikatúra tohto roku osobitne bohatá, pokiaľ ide o formálne a procesné otázky, je potrebné z nej citovať najvýznamnejšie prínosy.

Po prvé rozsudok zo 14. októbra 2009, *Ferrero/ÚHVT – Tirol Milch* (TiMi KiNDERJOGHURT) (T-140/08, zatiaľ neuverejnený v Zbierke, vec v odvolacom konaní), má osobitnú dôležitosť, pretože Súdu prvého stupňa umožnil v kontexte konania o vyhlásenie neplatnosti spresniť hodnotu uskutočnených posúdení a prijatých záverov odvolacieho senátu ÚHVT, ku ktorým tento senát došiel v skoršom rozhodnutí prijatom v rámci námietkového konania medzi tými istými účastníkmi konania o tej istej ochrannej známke Spoločenstva. Osobitne rozhodol, že nemožno uplatniť ani zásadu právnej sily rozhodnutej veci, keďže konania pred ÚHVT sú správnej povahy a relevantné ustanovenia v tomto zmysle neobsahujú nijaké ustanovenie, ani zásadu právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery, pretože nariadenie č. 40/94 nevylučuje možnosť konania o vyhlásenie neplatnosti v nadväznosti na neúspech v námietkovom konaní.

Po druhé, pokiaľ ide o dôsledkoch zrušenia rozhodnutia odvolacieho senátu pre ÚHVT, Súd prvého stupňa v rozsudku z 25. marca 2009, *Kaul/ÚHVT – Bayer* (ARCOL) (T-402/07, zatiaľ neuverejnený v Zbierke, vec v odvolacom konaní), uviedol, že ÚHVT musí zabezpečiť, aby po podaní žaloby sa v nadväznosti na zrušenie rozhodnutia v prejednávanej veci opätovne rozhodovalo a viedlo k vydaniu nového rozhodnutia prípadne tým istým senátom. Spresňuje, že pokiaľ, ako v predmetnej veci, rozsudok o zrušení neobsahuje stanovisko k prípadnému podobnému charakteru kolidujúcich ochranných známk, odvolací senát musí opätovne preskúmať túto otázku bez ohľadu na stanovisko v skoršom zrušenom rozhodnutí.

Po tretie Súd prvého stupňa spresnil rozsah povinnosti odôvodnenia rozhodnutí odvolacích senátov v prípade, keď sa ochranná známka vzťahuje na viacero výrobkov alebo služieb. V rozsudku z 2. apríla 2009, Zuffa/ÚHVT (ULTIMATE FIGHTING CHAMPIONSHIP) (T-118/06, zatiaľ neuverejnený v Zbierke), uviedol, že všeobecné odôvodnenie pri sérii výrobkov alebo služieb možno vykonať, len ak medzi výrobkami alebo službami existuje dostatočne priamy a skutočný vzťah, čo umožní, že úvahy, ktoré tvoria odôvodnenie predmetného rozhodnutia, na jednej strane dostatočne objasnia odôvodnenie odvolacieho senátu pre každý z výrobkov a služieb patriacich do tejto kategórie a na druhej strane sú uplatňované rozdielne na každý z predmetných výrobkov a služieb. V rozsudku z 20. mája 2009, CFMCCEE/ÚHVT (P@YWEB CARD a PAYWEB CARD) (T-405/07 a T-406/07, zatiaľ neuverejnený v Zbierke, vec v odvolacom konaní), tiež doplnil, že všeobecné odôvodnenie musí súdu umožniť vykonať preskúmanie. Okrem toho, ak rozhodnutie neobsahuje ani náznak odôvodnenia v súvislosti s dôvodmi, pre ktoré sa ÚHVT domnieva, že niektoré výrobky patria do homogénnej skupiny, nemôžu sa dopĺňať dôvody rozhodnutia počas konania na súde.

Po štvrté vo svojom rozsudku z 3. júna 2009, Frosch Touristik/ÚHVT – DSR touristik (FLUGBÖRSE) (T-189/07, zatiaľ neuverejnený v Zbierke, vec v odvolacom konaní), Súd prvého stupňa spresnil, že nie deň zápisu, ale deň podania prihlášky je rozhodujúcim na to, aby ÚHVT uskutočnilo preskúmanie v rámci konania o neplatnosti, v ktorom sa tvrdí, že ochranná známka Spoločenstva nespĺňa podmienky článku 7 nariadenia č. 40/94. Tento prístup totiž zabraňuje, aby sa pravdepodobnosť straty spôsobilosti ochrannej známky na zápis zvyšovala v závislosti od dĺžky konania o zápise.

Po piate v rozsudkoch zo 7. mája 2009, Omnicare/ÚHVT – Astellas Pharma (OMNICARE) (T-277/06); z 12. mája 2009, Jurado Hermanos/ÚHVT (JURADO) (T-410/07); z 13. mája 2009, Aurelia Finance/ÚHVT (AURELIA) (T-136/08), a z 23. septembra 2009, Evets/ÚHVT (DANELECTRO a QWIK TUNE) (T-20/08 a T-21/08, vec v odvolacom konaní) (zatiaľ neuverejnené v Zbierke), sa Súd prvého stupňa vyslovil o rozsahu pôsobnosti uplatnenia článku 78 nariadenia č. 40/94 týkajúcom sa *restitutio in integrum*, a podľa ktorého prihlasovateľ alebo majiteľ ochrannej známky alebo každá iná strana konania pred ÚHVT, ktorá nedodržala časový limit, môže mať za určitých podmienok svoje práva obnovené. Osobitne v prvom a štvrtom uvedenom rozsudku Súd prvého stupňa spresnil, že toto ustanovenie sa vzťahuje na lehotu, v rámci ktorej možno pred odvolacím senátom namietat proti rozhodnutiu, ale nie na lehotu na podanie samotnej žiadosti *restitutio in integrum*. Navyše v druhom rozhodnutí objasnil pojem účastníka konania, zatiaľ čo v treťom rozhodnutí stanovil, že ak majiteľ ochrannej známky deleguje administratívne úlohy týkajúce sa obnovy na spoločnosť špecializovanú v tejto oblasti, musí dbať na to, aby táto spoločnosť poskytovala potrebné záruky umožňujúce predpokladať správne vykonanie uvedených úloh. Osobitne, ak spoločnosť zaviedla informačný systém na pripomínanie lehôt, tento uvedený systém má predpokladať mechanizmus odhaľovania a nápravy eventuálnych chýb.

Nakoniec, pokiaľ ide o rozhodnutie o zrušení prijaté inštanciou ÚHVT na účely opravy chýb týkajúcich sa časti rozhodnutia o trovách, ktoré predtým prijala tá istá inšancia, Súd prvého stupňa v rozsudku z 1. júla 2009, Okalux/ÚHVT – Messe Düsseldorf (OKATECH) (T-419/07, zatiaľ neuverejnený v Zbierke), potvrdil, že zrušenie rozhodnutia mohlo byť len čiastočné, pričom lehotu na podanie opravného prostriedku treba rátať v závislosti od prvého rozhodnutia.

### Životné prostredie – Systém obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov

V rozsudkoch z 23. septembra 2009, Estónsko/Komisia (T-263/07, zatiaľ neuverejnený v Zbierke, vec v odvolacom konaní), a Poľsko/Komisia (T-183/07, zatiaľ neuverejnený v Zbierke, vec v odvolacom konaní), Súd prvého stupňa dospel k významnému posunu, pokiaľ ide o rozdelenie právomocí medzi členské štáty a Komisiu v súvislosti s vypracovaním národných alokačných plánov emis-

ných kvót (ďalej len „NAP“) členských štátov a overením súladu týchto NAP s kritériami uvedenými v smernici 2003/87/ES<sup>23</sup> Komisiou.

V prejednávanej veci Komisia v napadnutých rozhodnutiach konštatovala, že NAP Poľskej republiky a Estónskej republiky nie sú v súlade s niektorými kritériami uvedenými v smernici 2003/87, a uviedla, že proti týmto NAP nebudú vznesené námietky za predpokladu prijatia istých zmien. Dotknuté členské štáty pred Súdom prvého stupňa uviedli, že Komisia sa tým, že stanovila hornú hranicu emisných kvót skleníkových plynov, po prekročení ktorej budú ich NAP odmietnuté, a tým, že v tejto súvislosti nahradila svojou metódou analýzy metódu, ktorú používal členský štát, porušila rozdelenie právomocí stanovené smernicou 2003/87. Súd prvého stupňa tieto tvrdenia prijal a napadnuté rozhodnutia zrušil.

Súd prvého stupňa poukazoval na to, že znižovanie emisií skleníkových plynov má prvoradú dôležitosť v rámci boja proti globálnemu otepľovaniu, čo je fenomén, ktorý v súčasnosti predstavuje pre svet jednu z najväčších spoločenských, hospodárskych a environmentálnych hrozieb. Sledovanie tohto cieľa však nemôže odôvodniť zachovanie platnosti rozhodnutia o odmietnutí NAP v prípade, že tento akt bol prijatý spôsobom, pri ktorom boli porušené právomoci udelené smernicou 2003/87 členským štátom a Komisii.

Súd prvého stupňa pripomenul, že v zmysle článku 249 tretieho odseku ES je uvedená smernica záväzná pre členské štáty, ktorým je určená, vzhľadom na výsledok, pričom sa im ponecháva voľnosť pri výbere foriem a metód vhodných na jeho dosiahnutie. Prináleží Komisii, aby v rámci výkonu svojej kontrolnej právomoci preukázala, že nástroje, ktoré členský štát v tejto súvislosti použil, sú v rozpore s právom Spoločenstva. Striktné dodržiavanie týchto zásad je prvoradé na zabezpečenie dodržiavania zásady subsidiarity, z ktorej vyplýva, že Európske spoločenstvo zasahuje do oblastí, ktoré nepatria do jeho výlučnej právomoci, len v prípade, že sledované ciele nemôžu dostatočne dosiahnuť členské štáty, a len v tomto rozsahu.

Okrem toho Súd prvého stupňa uviedol, že z ustanovení smernice 2003/87 jednoznačne vyplýva na jednej strane to, že členský štát je jediným oprávneným na vypracovanie NAP a na prijatie konečného rozhodnutia stanovujúceho celkové množstvo kvót, ktoré prideli na každé päťročné obdobie, ako aj na rozdelenie tohto množstva medzi hospodárske subjekty, a na druhej strane to, že Komisia je zasa oprávnená overiť súlad tohto NAP vzhľadom na kritériá stanovené uvedenou smernicou, keďže členský štát môže kvóty udeliť, iba ak sú zmeny plánu navrhnuté po pôvodnom zamietnutí Komisiou prijaté touto inštitúciou. Okrem toho Súd prvého stupňa spresnil, že Komisia môže oprávnene vyjadriť kritiku, pokiaľ ide o konštatované nezlučiteľnosti, a môže formulovať návrhy, ktorých cieľom je umožniť členskému štátu, aby zmenil svoj NAP spôsobom, ktorý podľa Komisie zabezpečí jeho zlučiteľnosť s uvedenými kritériami.

Súd prvého stupňa však usúdil, že stanovením konkrétneho množstva kvót a zamietnutím NAP dotknutých členských štátov, keďže celkové navrhované množstvo kvót presahuje túto hranicu, Komisia prekročila mieru kontrolnej právomoci, ktorú jej udeľuje smernica 2003/87, keďže jedine členskému štátu prináleží, aby určil toto množstvo.

Podobne, aj keď Komisia má právo vypracovať svoj vlastný ekologický a ekonomický model na preverenie, či NAP jednotlivých členských štátov sú zlučiteľné s kritériami stanovenými smernicou

<sup>23</sup> Smernica 2003/87/ES Európskeho parlamentu a Rady z 13. októbra 2003, o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v spoločenstve, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES (Ú. v. EÚ L 275, s. 32; Mim. vyd. 15/007, s. 631).

2003/87, a má pri tom k dispozícii rozsiahlu mieru voľnej úvahy, nemôže naopak nepoužiť údaje uvedené v predmetnom NAP a nahradiť ich údajmi získanými na základe jej vlastnej metódy posudzovania, keďže by tak uplatňovala reálnu zjednocovaciu právomoc, ktorú jej uvedená smernica nepriznáva. Súd prvého stupňa tiež poukazoval na to, že v rámci vypracovania svojho NAP bol členský štát povinný zvoliť politiku, ktorá sa má prijať, metódu, ktorá sa má použiť, a údaje, na základe ktorých sa vykoná analýza predpovede vývoja emisií, kým kontrola Komisie vzťahujúca sa na tieto voľby členského štátu sa obmedzuje na overenie presvedčivosti a dostatočnosti údajov a parametrov, na ktorých sa zakladajú.

Súd prvého stupňa preto dospel k záveru, že Komisia tým, že nahradila svojou metódou analýzy metódu, ktorú používajú dotknuté členské štáty, a neobmedzila sa len na overenie zlučiteľnosti NAP s kritériami stanovenými v smernici 2003/87, prípadne pri zohľadnení údajov vyplývajúcich z jej vlastnej metódy, prekročila právomoci, ktoré jej z uvedenej smernice vyplývajú.

### *Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika*

#### **1. Boj proti terorizmu**

V rozsudku z 30. septembra 2009, *Sison/Rada* (T-341/07, zatiaľ neuverejnený v Zbierke), Súd prvého stupňa po prvé pripomenul zásady prijaté v rozsudkoch Organizácia mudžahedínov iránskeho ľudu/Rada<sup>24</sup> a *Sison/Rada*<sup>25</sup> týkajúcich sa povinnosti odôvodnenia rozhodnutí o zmrazení finančných prostriedkov osôb spojených s teroristickou činnosťou. Tak odôvodnenie pôvodného rozhodnutia o zmrazení finančných prostriedkov, ako aj odôvodnenie následných rozhodnutí sa musia týkať nielen zákonných podmienok uplatnenia nariadenia (ES) č. 2580/2001<sup>26</sup>, osobitne existencie vnútroštátneho rozhodnutia prijatého príslušným orgánom, ale aj špecifických a konkrétnych dôvodov, pre ktoré sa Rada domnieva, že dotknutá osoba musí byť predmetom opatrenia o zmrazení finančných prostriedkov. Okrem toho široká voľná úvaha, ktorou disponuje Rada, pokiaľ ide o dôkazy, na ktoré treba prihliadnuť na účely prijatia alebo ponechania opatrenia o zmrazení finančných prostriedkov, sa rozširuje na posúdenie hrozby, ktorú môže naďalej predstavovať subjekt alebo osoba páchajúca v minulosti teroristické činy bez ohľadu na prerušenie svojej teroristickej činnosti na kratšie či dlhšie obdobie. Za týchto okolností nemožno od Rady vyžadovať, aby podrobnejšie uviedla, v akom zmysle by mohlo zmrazenie finančných prostriedkov dotknutej osoby prispieť konkrétnym spôsobom k boju proti terorizmu, alebo aby predložila dôkazy, ktoré by preukázali, že dotknutá osoba by v budúcnosti mohla tieto prostriedky použiť na spáchanie teroristických činov alebo na napomáhanie k ich uskutočneniu.

Po druhé, po tom, ako Súd prvého stupňa pripomenul podmienky vykonania rozhodnutia vedúceho k zmrazeniu finančných prostriedkov, pravidlá týkajúce sa dôkazného bremena, ktoré má v tejto súvislosti Rada, a rozsah súdneho preskúmania v takých veciach, uvádza, že tak vzhľadom na znenie, kontext a ciele dotknutých ustanovení, ako aj vzhľadom na významnú úlohu, ktorú pri konaní o zmrazení finančných prostriedkov zohrávajú vnútroštátne orgány, rozhodnutie o „začatí vyšetrovania alebo trestného stíhania“ musí byť na účely platného použitia Radou vydané v rámci vnútroštátneho konania, ktorého cieľom je priamo alebo najmä zaviesť opatrenie preventívneho alebo represívneho charakteru voči dotknutej osobe v rámci boja proti terorizmu a z dôvodu zapojenia dotknutej osoby do teroristických činností. Túto požiadavku nespĺňa rozhodnutie vnútroštátneho

<sup>24</sup> Rozsudok z 12. decembra 2006, T-228/02, Zb. s. II-4665.

<sup>25</sup> Rozsudok z 11. júla 2007, T-47/03, neuverejnený v Zbierke.

<sup>26</sup> Nariadenie Rady (ES) č. 2580/2001 z 27. decembra 2001 o určitých obmedzujúcich opatreniach zameraných proti určitým osobám a subjektom s cieľom boja proti terorizmu (Ú. v. ES L 344, s. 70; Mim. vyd. 18/001, s. 207).

súdneho orgánu, ktorý rozhoduje len vo vedľajšom alebo incidenčnom konaní o prípadnej účasti dotknutej osoby na takejto činnosti v rámci sporu, ktorý sa týka napríklad práv a povinností občianskoprávnej povahy.

Okrem toho Súd prvého stupňa spresnil, že keď má Rada v úmysle prijať alebo po opätovnom preskúmaní ponechať v platnosti opatrenie o zmrazení finančných prostriedkov v zmysle nariadenia č. 2580/2001 na základe vnútroštátneho rozhodnutia o „začatí vyšetrovania alebo trestného stíhania“ teroristického činu, nemôže ignorovať neskorší vývoj tohto vyšetrovania alebo trestného stíhania. Takisto je možné, že vyšetrovanie polície alebo informačnej služby bolo uzavreté bez toho, aby bolo predmetom súdneho konania, lebo nebolo možné získať dostatok dôkazov, alebo že došlo k zastaveniu súdneho konania pre tie isté dôvody. Rozhodnutie o začatí trestného stíhania môže takisto viesť k zastaveniu stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby v trestnom konaní. Nebolo by prípustné, keby Rada nezohľadnila tieto skutočnosti, ktoré sú súčasťou relevantných údajov, ktoré musia byť zohľadnené pri posúdení tejto situácie. Ak by bolo rozhodnuté inak, znamenalo by to poskytnúť Rade a členským štátom mimoriadnu právomoc zmraziť na dobu neurčitú finančné prostriedky dotknutej osoby mimo akéhokoľvek súdneho preskúmania a bez ohľadu na prípadný výsledok prebiehajúcich súdnych konaní.

## 2. Boj proti šíreniu jadrových zbraní

Vo veciach Melli Bank/Rada (rozsudok z 9. júla 2009, T-246/08 a T-332/08, zatiaľ neuverejnený v Zbierke, vec v odvolacom konaní), a Bank Melli Iran/Rada (rozsudok zo 14. októbra 2009, T-390/08, zatiaľ neuverejnený v Zbierke, vec v odvolacom konaní), o ktorých sa rozhodlo v skrátrenom súdnom konaní, Súd prvého stupňa po prvýkrát preskúmal žaloby proti opatreniam na zmrazenie finančných prostriedkov prijatých v dôsledku reštriktívnych opatrení zavedených s cieľom vyvinúť nátlak na Iránsku islamskú republiku a prinútiť ju tak ukončiť činnosti v jadrovej oblasti, ktoré predstavujú nebezpečenstvo šírenia alebo vývoja nosičov jadrových zbraní.

Dotknutý režim má svoj základ v rezolúcii Bezpečnostnej rady Organizácie spojených národov, vykonanej nariadením (ES) č. 423/2007<sup>27</sup>, ktoré stanovuje zmrazenie finančných prostriedkov osôb, subjektov a organizácií určených Bezpečnostnou radou, ako aj zmrazenie prostriedkov subjektov, ktoré tieto subjekty vlastnia alebo kontrolujú, a ktoré sú považované za subjekty podieľajúce sa na šírení jadrových zbraní, sú s ním priamo spojené alebo ho podporujú. Na základe tohto nariadenia sa iránska banka a jej dcérska spoločnosť v Spojenom kráľovstve v 100%-nom vlastníctve materskej spoločnosti stali predmetom rozhodnutia o zmrazení finančných prostriedkov vzhľadom na ich úlohu prostredníka pre citlivé aktivity Iránskej islamskej republiky pri viacerých nákupoch citlivého tovaru pre iránsky jadrový program a program riadených striel a poskytovanie finančných služieb.

Hoci Súd prvého stupňa v týchto rozsudkoch vychádzal zo zásad už stanovených v judikatúre týkajúcej sa zmrazenia finančných prostriedkov v oblasti boja proti terorizmu, predstavil aj niekoľko špecifických úvah.

Po prvé v odpovedi na námietku nezákonnosti, ktorú vzniesla Melli Bank plc v súvislosti s nariadením č. 423/2007 v rozsahu, v akom toto nariadenie porušilo zásadu proporcionality, Súd prvého stupňa pripomenul, že zákonnosť zákazu hospodárskej činnosti podlieha podmienke, aby tieto opatrenia boli primerané a potrebné pre splnenie cieľov legitímne sledovaných predmetnou právnou úpravou, pričom platí, že v prípade možnosti výberu medzi viacerými vhodnými opatreniami

<sup>27</sup> Nariadenie Rady (ES) č. 423/2007 z 19. apríla 2007 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu (Ú. v. EÚ 103, s. 1).

treba zvoliť najmenej donucujúce opatrenie a dohliadnuť na to, aby uložené zaťaženie nebolo neprimerané vo vzťahu k sledovaným cieľom.<sup>28</sup> Spresňuje, že cieľom nariadenia č. 423/2007 je zabrániť šíreniu jadrových zbraní, ako aj jeho financovaniu, a tým vyvinúť tlak na Iránsku islamskú republiku, aby ukončila dotknuté činnosti. Tento cieľ patrí do širšieho rámca snáh spojených s udržiavaním mieru a medzinárodnej bezpečnosti a v dôsledku toho je oprávnený. Okrem toho zmrazenie finančných prostriedkov subjektov vo vlastníctve alebo pod kontrolou subjektu považovaného za subjekt, ktorý sa zúčastňuje na šírení jadrových zbraní, je spojené s týmto cieľom, pokiaľ existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že tento subjekt, aby obišiel účinky opatrení, ktoré sa ho týkajú, bude vyvíjať nátlak na ním vlastnené alebo kontrolované subjekty, a to tak, že ich bude podnecovať buď k tomu, aby mu priamo alebo nepriamo previedli svoje prostriedky, alebo aby uskutočnili transakcie, ktoré on sám nemôže vykonať z dôvodu zmrazenia finančných prostriedkov. Napokon z judikatúry vyplýva, že vlastnícke právo a právo vykonávať hospodársku činnosť nie sú absolútnymi právami a ich výkon môže podliehať obmedzeniam, ktoré sú odôvodnené cieľmi všeobecného záujmu Spoločenstva. Dôležitosť cieľov, ktoré sleduje dotknutá právna úprava, môže odôvodniť hoci aj značné negatívne dôsledky pre určité hospodárske subjekty.<sup>29</sup> Súd prvého stupňa uviedol, že slobodný výkon hospodárskej činnosti, ako aj vlastnícke právo dotknutých bankových subjektov, sú v dôsledku zmrazenia finančných prostriedkov obmedzené v značnom rozsahu, keďže tieto subjekty s výnimkou osobitných povolení nemôžu disponovať svojimi finančnými prostriedkami na území Spoločenstva alebo prostriedkami, ktoré sú vo vlastníctve štátnych príslušníkov Spoločenstva, a ich dcérske spoločnosti so sídlom na tomto území nemôžu uskutočňovať nové transakcie s klientmi. V každom prípade zastával názor, že vzhľadom na prvoradý význam udržania mieru a medzinárodnej bezpečnosti nie sú spôsobené ťažkosti neprimerané vo vzťahu k sledovaným cieľom.

Po druhé v druhom uvedenom rozsudku Súd prvého stupňa uviedol dôležité spresnenia, pokiaľ ide o povinnosť oznámiť dotknutým osobám dôvody opatrení, ktoré napriek tomu, že sú všeobecné, sa ich priamo a osobne týkajú a sú spôsobilé obmedziť výkon ich základných práv. Zastával názor, že Rada je povinná v čo najväčšej možnej miere oboznámiť dotknuté subjekty s opatreniami na zmrazenie finančných prostriedkov prostredníctvom individuálneho oznámenia. Pravidlo, podľa ktorého neznalosť zákona neospravedlňuje, totiž nemožno uplatniť v prípade, keď má predmetný akt vo vzťahu k dotknutej osobe povahu individuálneho aktu. V prejednávanej veci pritom Rada nepristúpila k individuálnemu oznámeniu, hoci poznala adresu sídla žalobkyne. Súd prvého stupňa preto zastával názor, že Rada nedodrжала povinnosť oboznámiť žalobkyňu s dôvodmi napadnutého rozhodnutia. Zo spisu však vyplýva, že francúzska banková komisia informovala pobočku žalobkyne v Paríži o prijatí napadnutého rozhodnutia a o jeho uverejnení v úradnom vestníku v ten istý deň. Žalobkyňa teda bola včas a z oficiálneho zdroja informovaná o prijatí napadnutého rozhodnutia, ako aj o možnosti, že s jeho odôvodnením sa môže oboznámiť v úradnom vestníku, a za týchto výnimočných okolností preto konštatované nedostatky neodôvodňujú zrušenie napadnutého rozhodnutia.

### *Povolenie na uvedenie prípravkov na ochranu rastlín na trh*

Počas roka 2009 Súd prvého stupňa vyhlásil viaceré rozsudky, ktoré sa týkali rozhodnutí Komisie prijatých na základe smernice 91/414, ktorá zavádza režim Spoločenstva uplatniteľný na povoľovanie a odnímanie povolení na uvádzanie prípravkov na ochranu rastlín na trh (ďalej len „PUT“). Napriek obzvlášť technickému charakteru tohto konania treba spomenúť dva rozsudky, v ktorých Súd prvého stupňa vo svojich úvahách vychádzal z dôsledkov vyplývajúcich zo zásady obozretnosti.

<sup>28</sup> Rozsudok Súdneho dvora z 13. novembra 1990, Fedesa a i., C-331/88, Zb. s. I-4023, bod 13.

<sup>29</sup> Pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora z 30. júla 1996, Bosphorus, C-84/95, Zb. s. I-3953, body 21 až 23.

V rozsudku z 3. septembra 2009, *Cheminova a i./Komisia* (T-326/07, zatiaľ neuverejnený v Zbierke), Súd prvého stupňa pripomenul, že článok 5 ods. 1 písm. b) smernice 91/414 stanovuje, že na to, aby bola účinná látka povolená, musí sa vzhľadom na súčasné vedecké a technické poznatky dať očakávať, že používanie prípravkov na ochranu rastlín obsahujúcich dotknutú účinnú látku podľa správnej odbornej praxe ochrany rastlín nebude mať škodlivé účinky na zdravie ľudí alebo zvierat a ani žiadny neprijateľný vplyv na životné prostredie. Vykladajúc toto ustanovenie v spojení so zásadou obozretnosti, Súd prvého stupňa spresnil, že pokiaľ ide o zdravie ľudí, existencia vážnych indícií, ktoré bez odstránenia vedeckej neistoty umožňujú rozumne pochybovať o neškodnosti látky, v podstate bráni, aby táto látka bola povolená. Z odkazu smernice 91/414 na „súčasné vedecké a technické poznatky“ preto nemožno vyvodit', že podniky, ktoré oznámili účinnú látku a ktoré sú konfrontované s možnosťou rozhodnutia o nezaradení tejto látky medzi povolené látky, musia mať možnosť predložiť nové štúdie a údaje dovtedy, kým pretrvávajú pochybnosti o neškodnosti tejto účinnej látky. Takýto výklad je v rozpore s cieľom vysokej úrovne ochrany zdravia ľudí a zvierat, ako aj životného prostredia v rozsahu, v akom účastníkovi, ktorý ohlasuje účinnú látku a ktorý nesie na jednej strane dôkazné bremeno o neškodnosti a na druhej strane má lepšie vedomosti o dotknutej látke, priznáva právo veta pri prijímaní prípadného rozhodnutia o nezaradení dotknutej látky.

Rovnako aj v rozsudku z 19. novembra 2009, *Denka International/Komisia* (T-334/07, zatiaľ neuverejnený v Zbierke), Súd prvého stupňa pripomenul, že v zmysle zásady obozretnosti, ak pretrvávajú vedecká neistota o existencii alebo dosahu rizík pre ľudské zdravie, môžu inštitúcie Spoločenstva prijať ochranné opatrenia bez toho, aby museli čakať na úplné preukázanie skutočnej existencie a závažnosti týchto rizík.<sup>30</sup> Navyše v kontexte vedeckej neistoty nemožno od hodnotenia rizík vyžadovať, aby orgánom Spoločenstva nutne poskytovalo presvedčivé vedecké dôkazy o existencii rizika a závažnosti prípadných nežiaducich účinkov v prípade, že k tomuto riziku dôjde. Súd prvého stupňa uviedol, že spis predložený žalobcom bol nedostatočný, pretože neumožňoval prijať žiadny spoľahlivý záver, pokiaľ ide o genotoxické a karcinogénne vlastnosti dichlórvosu, a zastával názor, že vzhľadom na dostupné toxikologické údaje, neistotu spojenú s neškodnosťou tejto látky a nedostatky spisu sa Komisia prijatím napadnutého rozhodnutia nedopustila zjavne nesprávneho posúdenia.

### *Prístup k dokumentom inštitúcií*

*Veci Borax Europe/Komisia* (rozsudky z 11. marca 2009, T-121/05 a T-166/05, neuverejnené v Zbierke) viedli Súd prvého stupňa k spresneniam, pokiaľ ide o výnimky z práva na prístup k dokumentom inštitúcií vzťahujúce sa jednak na ochranu súkromia a integrity jednotlivca a jednak na ochranu rozhodovacieho procesu.

V prejednávanej veci bolo žalobcovi zamietnuté poskytnutie dokumentov a zvukových záznamov zo stretnutí, ktoré sa týkali najmä vyjadrení a správ odborníkov a zástupcov priemyslu vyslaných v rámci konania o klasifikácii kyseliny boritej a borátov, ktoré viedlo k tomu, že Komisia uverejnila závery týchto odborníkov s ich odporúčaniami zaradiť tieto produkty medzi toxické látky. S cieľom odôvodniť toto zamietnutie Komisia okrem iného tvrdila, že zverejnenie týchto dokumentov by predstavovalo porušenie práva na ochranu osobných údajov podľa nariadenia (ES) č. 45/2001<sup>31</sup> a umožnilo by to identifikáciu odborníkov, ktorým by tak hrozilo nebezpečenstvo vonkajších tlakov

<sup>30</sup> Rozsudok Súdneho dvora z 5. mája 1998, *Spojené kráľovstvo/Komisia*, C-180/96, Zb. s. I-2265, bod 99, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 11. septembra 2002, *Pfizer Animal Health/Rada*, T-13/99, Zb. s. II-3305, bod 139.

<sup>31</sup> Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 z 18. decembra 2000 o ochrane jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov inštitúciami a orgánmi spoločenstva a o voľnom pohybe takýchto údajov (Ú. v. ES L 8, 2001, s. 1; Mim. vyd. 13/026, s. 102).

z dôvodu dotknutých hospodárskych záujmov. Súd prvého stupňa zrušil napadnuté rozhodnutia najmä z dôvodu, že Komisia neposkytla vysvetlenie týkajúceho sa toho, ako mohol prístup k dotknutým dokumentom konkrétne a skutočne poškodiť záujmy chránené dotknutou výnimkou.

Súd prvého stupňa predtým spresnil, že Komisia svoje zamietnutie nemohla zakladať na príslube, ktorý podľa svojho tvrdenia poskytla odborníkom, v tom zmysle, že sa môžu osobne vyjadriť a ich totožnosť a názory nebudú zverejnené. Tento záväzok dôverného zaobchádzania, ktorý Komisia údajne mala voči odborníkom a ktorý vznikol medzi nimi a touto inštitúciou, nemožno uplatňovať voči spoločnosti Borax, ktorej práva na prístup k dokumentom sú zaručené podmienkami a obmedzeniami stanovenými v nariadení č. 1049/2001. Okrem toho rozhodnutie o zamietnutí prístupu k dokumentom inštitúcií sa nemôže zakladať len na výnimkách stanovených v článku 4 nariadenia č. 1049/2001, keďže dotknutá inštitúcia nemôže uplatniť také zamietnutie len s odvolaním sa na záväzok voči účastníkom stretnutia, pokiaľ taký záväzok nemožno odôvodniť jednou z výnimiek. Komisia pritom nevysvetľuje dôvody, pre ktoré by identifikácia odborníkov mohla poškodiť ich súkromie alebo porušiť nariadenie č. 45/2001, a z právneho hľadiska dostatočne neodôvodnila predvídateľné nebezpečenstvo, že zverejnenie ich názorov by ich vystavilo bezdôvodným vonkajším tlakom, ktoré by poškodzovali ich integritu, a to o to menej, keď už samotným vynechaním mien odborníkov a ich pôvodu by sa v každom prípade mohlo rozplynúť akékoľvek prípadné nebezpečenstvo v tomto ohľade.

Okrem toho Súd prvého stupňa zdôrazňuje, že normotvorca síce stanovil špecifickú výnimku v prípade práva verejnosti na prístup k dokumentom, pokiaľ ide o právne stanoviská, ale pri ďalších stanoviskách, najmä vedeckej povahy, akými sú stanoviská vyjadrené v sporných nahrávkach, sa takto nerozhodol. Keďže podľa judikatúry sa nemožno domnievať, že existuje všeobecná potreba dôverného zaobchádzania so stanoviskami právneho servisu Rady týkajúcimi sa legislatívnych otázok,<sup>32</sup> treba tú istú zásadu uplatniť na sporné stanoviská, pre ktoré normotvorca Spoločenstva nestanovil špecifickú výnimku a ktoré podliehajú všeobecným pravidlám, pokiaľ ide o právo na prístup verejnosti k dokumentom. Z toho vyplýva, že stanoviská vedeckej povahy, ktoré sú inštitúcií predkladané s cieľom vypracovať legislatívny text, musia byť v zásade zverejnené, aj keby mohli vyvolať výmenu názorov alebo odradiť osoby, ktoré ich vyjadrili, od toho, aby prispeli do rozhodovacieho procesu tejto inštitúcie. Nebezpečenstvo, na ktoré Komisia poukazovala, spočívajúce v tom, že verejná diskusia vyvolaná zverejnením ich názorov odradí odborníkov od účasti na rozhodovacom postupe, je vlastné pravidlu, ktoré uznalo zásadu prístupu k dokumentom obsahujúcim stanoviská pre vnútornú potrebu v rámci rokovaní a predbežných porád.

## II. Konania o náhradu škody

### 1. Prípustnosť

Podľa judikatúry je žaloba o náhradu škody podľa článku 235 ES samostatným podaním a z neprípustnosti takej žaloby, keď smeruje k spochybneniu aktu, nemožno odvodiť neprípustnosť žaloby o neplatnosť podanej voči tomuto aktu. Jednotlivci, ktorí nie sú priamo a osobne dotknutí normatívnym aktom, tak nie sú oprávnení domáhať sa zodpovednosti Spoločenstva z dôvodu nezákonnosti tohto aktu.<sup>33</sup>

<sup>32</sup> Rozsudok Súdneho dvora z 1. júla 2008, Švédsko/Rada, C-39/05 P a C-52/05 P, Zb. s. I-4723, bod 57.

<sup>33</sup> Pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora z 2. decembra 1971, Zuckerfabrik Schöppenstedt/Rada, 5/71, Zb. s. 975, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 24. októbra 2000, Fresh Marine/Komisia, T-178/98, Zb. s. II-3331.

V uznesení z 30. septembra 2009, *Ivanov/Komisia* (T-166/08, zatiaľ neuverejnené v Zbierke, vec v odvolacom konaní), Súd prvého stupňa spresnil hranice procesnej autonómie medzi žalobou o neplatnosť a žalobou o náhradu škody a poukázal na to, že nezávislosť týchto žalôb nemôže mať za následok, aby sa osoba, ktorá nechala uplynúť lehotu na podanie žaloby stanovenej v článku 230 piatom odseku ES, vyhla preklúzii tým, že sa prostredníctvom žaloby o náhradu škody pokúsi získať prospech, ktorý by dosiahla, keby v stanovenej lehote podala žalobu o neplatnosť. V dôsledku toho uplynutie lehoty na podanie návrhu na zrušenie, ktorá má kogentnú povahu, spôsobuje aj uplynutie lehoty na podanie návrhu na náhradu škody, ktorý je úzko spojený s návrhom na zrušenie. Žaloba o náhradu škody tak musí byť posúdená ako neprípustná, ak v skutočnosti smeruje k zrušeniu individuálneho aktu, ktorý sa stal záväzným, a ak by v prípade, že by jej bolo vyhovie, mala za následok zrušenie právnych účinkov predmetného aktu. Súd prvého stupňa však zdôrazňuje, že žalobca môže prostredníctvom žaloby o náhradu škody aj naďalej namietat nedostatky vyplývajúce zo správania inštitúcie, a to po rozhodnutiach, ktorých zákonnosť nenamietal v rámci lehoty na podanie žaloby.

Okrem toho v rozsudku z 18. decembra 2009, *Arizmendi a i./Rada a Komisia* (T-440/03, zatiaľ neuverejnený v Zbierke), Súd prvého stupňa venoval novátorské úvahy otázke prípustnosti žaloby smerujúcej k náhrade škôd údajne spôsobených skutočnosťou, že Komisia zaslala členskému štátu odôvodnené stanovisko, v ktorom konštatovala, že si nesplnil povinnosti, ktoré preňho vyplývali z platnej právnej úpravy Spoločenstva. V prejednávanej veci v dôsledku tohto odôvodneného stanoviska Francúzska republika zrušila zákonom stanovený monopol sprostredkovateľov – tlmočníkov a kormidelníkov tvoriacich združenie, ktoré malo zmiešané postavenie s postavením štátneho úradníka, ktorý má výhradné právo na výkon niektorých úkonov a s postavením obchodníka.

Podľa ustálenej judikatúry žaloba o náhradu škody založená na tom, že Komisia nezačala konanie o nesplnení povinnosti podľa článku 226 ES, je neprípustná. Keďže Komisia nie je povinná začať konanie o nesplnení povinnosti podľa článku 226 ES, jej rozhodnutie o nezačatí tohto konania tak v každom prípade nepredstavuje protiprávne konanie, keďže toto rozhodnutie nezakladá mimozmluvnú zodpovednosť Spoločenstva.<sup>34</sup> Komisia zastávala názor, že toto riešenie sa mohlo analogicky uplatniť aj na prípady, v ktorých nešlo o to, že Komisia nezačala konanie o nesplnení povinnosti, ale v ktorých naopak zaslala odôvodnené stanovisko, ktoré predstavuje prípravnú etapu konania o nesplnení povinnosti pred Súdnyim dvorom.

Súd prvého stupňa zamietol túto argumentáciu a pripomenul, že žaloba o náhradu škody je samostatným podaním, ktoré má osobitnú úlohu v rámci jednotlivých žalôb, v tom, že jej účelom je návrh na náhradu škody spôsobenej aktom alebo neoprávneným postupom inštitúcie. Preto nezávisle od toho, či je akt inštitúcie napadnuteľným aktom, proti ktorému možno namietat žalobou o neplatnosť, každý akt inštitúcie, aj keď bol prijatý touto inštitúciou v rámci jej výkonu diskrečnej právomoci, môže byť v zásade predmetom žaloby o náhradu škody, pričom táto diskrečná právomoc nemá za následok jej oslobodenie od povinnosti konať v súlade so všetkými vyššími právnymi normami, akými je Zmluva a všeobecné zásady práva Spoločenstva, a s príslušným sekundárnym právom. Hoci Komisia v rámci právomocí, ktoré jej vyplývajú z článku 226 ES, ľubovoľne posudzuje, či je vhodné zaslať odôvodnené stanovisko členskému štátu, nemožno vylúčiť situáciu, že za úplne výnimočných okolností by určitá osoba mohla preukázať skutočnosť, že toto odôvodnené stanovisko je protiprávne a predstavuje dostatočne závažné porušenie právnej normy, ktorá jej spôsobuje škodu. Súd prvého stupňa z toho vyvodil, že žaloba je prípustná.

<sup>34</sup> Uznesenie Súdneho dvora z 23. mája 1990, *Asia Motor France/Komisia*, C-72/90, Zb. s. I-2181, body 13 až 15, a uznesenia Súdu prvého stupňa z 3. júla 1997, *Smanor a i./Komisia*, T-201/96, Zb. s. II-1081, body 30 a 31, a zo 14. januára 2004, *Makedoniko Metro a Michaniki/Komisia*, T-202/02, Zb. s. II-181, body 43 a 44.

## 2. Dostatočne závažné porušenie normy, ktorá priznáva práva jednotlivcom

Na vznik mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva sa vyžaduje, aby žalobca preukázal dostatočne závažné porušenie právnej normy, ktorá priznáva práva jednotlivcom.<sup>35</sup>

V rámci návrhu na náhradu škody smerujúceho k náhrade škôd údajne spôsobených žalobcovi rozhodnutím Komisie o odňatí povolenia na dovoz zvierat pochádzajúcich z akvakultúry v Kostarike Súd prvého stupňa vo veci Ristic a i./Komisia (rozsudok z 9. júla 2009, T-238/07, neuverejnený v Zbierke) spresnil, že na zaručenie potrebného účinku podmienky smerujúcej k porušeniu právnej normy, ktorá priznáva práva jednotlivcom, bolo potrebné, aby ochrana, ktorú napadnutá právna norma ponúka, bola účinná voči osobe, ktorá ju napáda, teda aby táto osoba patrila medzi tie osoby, ktorým dotknutá právna norma priznáva práva. Nemožno pripustiť, aby náhrada škody vychádzala z právnej normy, ktorá nechráni pred nezákonnosťou jednotlivca, ktorý ju napáda, ale chráni iného jednotlivca. V prejednávanej veci preto žalobca nemohol v rámci svojej žaloby o náhradu škody napádať nezákonnosť, ktorá vyplývala z údajného porušenia práva Kostariky byť vypočutý a práva Spolkovej republiky Nemecko zúčastniť sa na konaní.

Okrem toho v už citovanom rozsudku Arizmendi a i./Rada a Komisia Súd prvého stupňa uviedol, že v priebehu konania o nesplnení povinnosti Komisia môže poskytnúť len stanovisko o porušení práva Spoločenstva členským štátom, pretože len súd môže s konečnou platnosťou konštatovať nesplnenie povinností členského štátu, ktoré mu vyplývajú z práva Spoločenstva. Keďže v uvedenom stanovisku sa Komisia obmedzuje len na prijatie stanoviska o existencii nesplnenia povinnosti vyplývajúceho z práva Spoločenstva členským štátom, jeho prijatie nemôže vyvolať dostatočne závažné porušenie právnej normy, ktorá priznáva práva jednotlivcom. Preto aj prijatie nesprávneho stanoviska Komisiou o rozsahu pôsobnosti práva Spoločenstva v odôvodnenom stanovisku nie je dostatočne závažným porušením, ktoré zakladá zodpovednosť Spoločenstva. Naopak, ak posúdenia uvedené v odôvodnenom stanovisku idú nad rámec určenia existencie nesplnenia povinnosti členským štátom alebo ak iné konanie Komisie v súvislosti s konaním o nesplnení povinnosti presahuje právomoci, ktoré jej boli zverené, ako napríklad protiprávne uverejnenie utajovaných skutočností alebo informácií spôsobujúcich zásah do dobrého mena osoby, môže toto posúdenie alebo konanie predstavovať porušenie, z ktorého vzniká zodpovednosť Spoločenstva.

## III. Odvolania

Počas roka 2009 bolo podaných 31 odvolaní proti rozhodnutiam Súdu pre verejnú službu a 31 vecí uzavrel Súd prvého stupňa (odvolacia komora). Dve z nich si zaslúžia osobitnú pozornosť.

Po prvé v rozsudku z 8. septembra 2009, ETF/Landgren (T-404/06 P, zatiaľ neuverejnený v Zbierke), Súd prvého stupňa potvrdil novátorské stanovisko Súdu pre verejnú službu, podľa ktorého každé rozhodnutie, ktorým došlo k ukončeniu zmluvy na dobu neurčitú, musí byť odôvodnené na základe úvah založených na ustanoveniach Služobného poriadku úradníkov a neoddeliteľnom spojení medzi povinnosťou odôvodnenia a výkonom právomoci súdneho preskúmania v súlade s právom.

Po druhé v rozsudku z 5. októbra 2009, Komisia/Roodhuijzen (T-58/08 P, zatiaľ neuverejnený v Zbierke), Súd prvého stupňa zastával názor, že podmienky požadované na rozšírenie spoločného systému zdravotného poistenia na manžela úradníka v zmysle článku 72 ods. 1 Služobného poriadku úradníkov Európskych spoločenstiev nevyžadujú, aby nemanželské partnerstvo spájajúce

<sup>35</sup> Rozsudok Súdneho dvora zo 4. júla 2000, Bergaderm a Goupil/Komisia, C-352/98 P, Zb. s. I-5291, body 42 a 43.

úradníka a jeho partnera bolo porovnateľné s manželstvom. Na existenciu takéhoto nemanželského partnerstva je totiž potrebný len zväzok medzi dvoma osobami, ktoré predložia dokument uznaný členským štátom, potvrdzujúci ich stav ako partnerov v nemanželskom zväzku bez toho, aby bolo treba overiť, či dôsledky vyplývajúce z partnerského vzťahu uzavretého dotknutým úradníkom sú porovnateľné s dôsledkami, ktoré vyplývajú z manželstva.

#### IV. Návrhy na nariadenie predbežného opatrenia

V priebehu roka 2009 bolo Súdu prvého stupňa predložených 24 návrhov na nariadenie predbežného opatrenia, čo predstavuje výrazný pokles v porovnaní s počtom návrhov (58) podaných v predchádzajúcom roku. V roku 2009 sudca rozhodujúci o nariadení predbežných opatrení rozhodol v 20 veciach v porovnaní s 57 vecami v roku 2008. Vyhovel jedinému návrhu na odklad výkonu, a to v uznesení predsedu Súdu prvého stupňa z 28. apríla 2009, United Phosphorus/Komisia (T-95/09 R, neuverejnené v Zbierke).

Vec, v ktorej bolo toto uznesenie vydané, patrí do série vecí, v ktorých predseda Súdu prvého stupňa v rokoch 2007 a 2008 zamietol šesť návrhov na odklad rozhodnutí zakazujúcich uvedenie určitých látok na trh, a to z dôvodu neexistencie naliehavosti, keďže údajná ujma nebola ani nenapraviteľná, ani dostatočne vážna – predstavovala totiž menej ako 1 % svetového obratu skupiny, do ktorej patrili spoločnosti žalobkyne. Sudca rozhodujúci o nariadení predbežných opatrení v siedmom uznesení vydanom vo veci United Phosphorus uznal existenciu vážnej a nenapraviteľnej ujmy, a to z dôvodu okolností konkrétnej prejednávanej veci, medzi ktoré patrí hlboká, mesiace trvajúca kríza svetovej ekonomiky ovplyvňujúca hodnotu mnohých podnikov, ako aj ich schopnosť získať hotovosť. Skupina, do ktorej patril i žalobca, stratila veľkú časť svojej hodnoty, čo dokazovalo vážnosť údajnej ujmy. Aj keď sudca rozhodujúci o nariadení predbežných opatrení uznal, že samotná možnosť podať žalobu o náhradu škody postačuje na potvrdenie v podstate napravitelnej povahy finančnej ujmy, dodal, že nie je povinný „mechanicky a rigidne“ uplatniť príslušné podmienky, ale že je s ohľadom na okolnosti prejednávanej veci povinný určiť spôsob, akým sa naliehavosť preverí.

V prejednávanej veci sudca rozhodujúci o nariadení predbežných opatrení zohľadnil predovšetkým skutočnosť, že v čase, keď prebiehalo správne konanie, ktoré viedlo k prijatiu rozhodnutia o zákaze dotknutých výrobkov, žalobca opätovne predložil žiadosť o povolenie týchto výrobkov, a to v zmysle nového skráteného konania, ktoré mohlo byť ukončené len niekoľko mesiacov po dátume stanovenom na stiahnutie týchto výrobkov z trhu a v rámci ktorého mohol predložiť všetky vedecké údaje, ktoré boli údajne nezákonne zanedbané v rámci konania vedúceho k rozhodnutiu o zákaze. Podľa sudcu rozhodujúceho o nariadení predbežných opatrení by bolo nerozumné ponechať v platnosti zákaz uvádzania na trh týkajúci sa výrobku, pri ktorom je pravdepodobné, že jeho uvádzanie na trh bude opätovne povolené len o niekoľko mesiacov. Okrem toho viaceré okolnosti poukazovali na to, že návrat žalobcu na trh sa zdá byť zložitý z dôvodu, že v rozhodujúcom okamihu nebude mať podľa všetkého k dispozícii zásoby tohto výrobku. Tento záver získal pri zvážení záujmov oporu jednak v konštatovaní istej zdĺhavosti správneho konania poukazujúcej na to, že ani samotná Komisia nevidela dôvod, pre ktorý by dotknutý výrobok mal byť čo najrýchlejšie stiahnutý z trhu, a jednak v okolnosti, že samotné napadnuté rozhodnutie stanovovalo lehotu 13 mesiacov na vyčerpanie existujúcich zásob, čo naznačuje, že použitie výrobku mohlo sotva predstavovať vážne nebezpečenstvo pre verejné zdravie. Existencia *fumus boni iuris* bola pripustená z dôvodu, že zo žaloby vo veci samej vyplývali zložité a citlivé vysoko technické otázky vyžadujúce si podrobné preskúmanie, ktoré sa nemohlo uskutočniť v rámci konania o nariadení predbežného opatrenia, ale museli byť predmetom konania vo veci samej.

Pokiaľ ide o podmienku naliehavosti, v uzneseniach z 25. mája 2009, Biofrescos/Komisia (T-159/09 R, neuverejnené v Zbierke); z 10. júla 2009, TerreStar Europe/Komisia (T-196/09 R, neuverejnené v Zbierke), a z 13. júla 2009, Sniace/Komisia (T-238/09 R, neuverejnené v Zbierke), predseda Súdu prvého stupňa zamietol návrhy na nariadenie predbežného opatrenia, lebo žalobcovia sa obmedzili len na predloženie predpokladov vo forme „najmenej priaznivých scenárov“, ktoré by nastali v prípade zamietnutia ich návrhu, a nepredložili konkrétne a presné údaje opierajúce sa o podrobné a úradne potvrdené dokumenty, ktoré by potvrdili ich pravdepodobnú situáciu v prípade, že by navrhované predbežné opatrenia neboli prijaté.

Vo veci, v ktorej bolo vyhlásené uznesenie predsedu Súdu prvého stupňa z 24. apríla 2009, Nycomed Danmark/EMA (T-52/09 R, neuverejnené v Zbierke), bol podnik, ktorý mal v úmysle požiadať Komisiu o PUT na liek, povinný obrátiť sa v zmysle platnej právnej úpravy na Európsku agentúru pre lieky (EMA) s cieľom získať schválenie svojej žiadosti o povolenie. Keďže EMA mu odmietla toto schválenie vydať, podnik požiadal o prijatie predbežných opatrení, aby zabránil situácii, v ktorej by iná farmaceutická spoločnosť získala náskok a dostala PUT pre konkurenčný výrobok. Sudca rozhodujúci o nariadení predbežných opatrení tento návrh zamietol s odôvodnením, že ujma spôsobená oneskorením uvedenia dotknutého lieku na trh bola čisto hypotetická, keďže bola založená na budúcich a neistých udalostiach: takéto uvedenie na trh nemožno v nijakom prípade považovať za isté, závisí totiž od udelenia PUT a žalobca mal len úmysel o toto PUT požiadať, po tom, ako úspešne absolvuje konanie o schválení pred EMA, pričom nespresnil pravdepodobnosť konkrétneho rizika, že ho v súťaži o uvedenie na trh predbehnú konkurenčné spoločnosti, a ani neidentifikoval podniky, ktoré už začali postup smerujúci k získaniu PUT pre náhradný výrobok. Podobná bola situácia vo veci, v ktorej bolo vydané uznesenie predsedu Súdu prvého stupňa z 27. januára 2009, Intel/Komisia (T-457/08 R, neuverejnené v Zbierke), týkajúce sa niektorých opatrení prijatých v rámci uplatnenia článku 82 ES. Žalobca pred skončením správneho konania pred Komisiou uvádzal snahu vyhnúť sa dôsledkom konečného rozhodnutia prijatého na konci tohto konania v rozpore s jeho právom na obranu. Podľa sudcu rozhodujúceho o nariadení predbežných opatrení závisel vznik údajnej ujmy na budúcej a hypotetickej udalosti, ktorou je prijatie pre žalobcu nepriaznivého konečného rozhodnutia Komisie: nielenže je prijatie takéhoto rozhodnutia neisté, ale ani dôsledky, ktoré by z neho mohli vyplývať, by neboli nenapraviteľné, keďže žalobca má možnosť požiadať o jeho zrušenie alebo odklad jeho výkonu.

V uznesení z 23. januára 2009, Pannon Hőerőmű/Komisia (T-352/08 R, neuverejnené v Zbierke), ktoré sa týkalo rozhodnutia Komisie ukladajúceho vnútroštátnym orgánom povinnosť vymáhať štátnu pomoc označenú za protiprávnu, sudca rozhodujúci o nariadení predbežných opatrení rozhodol o relevantnom čase overenia podmienky prípustnosti spojenej s požiadavkou naliehavosti a zdôraznil, že okolnosti, ktoré môžu odôvodniť naliehavosť, musia byť v zásade preukázané na základe skutkových a právnych okolností existujúcich v čase podania návrhu na nariadenie predbežného opatrenia tak, ako sú v tomto návrhu opísané. V prejednávanej veci z rozhodnutia Komisie vyplývalo, že spôsob, akým uvedené orgány vypočítajú sumu, ktorá má byť vymáhaná, musí dodržiavať osobitnú metodológiu určenú zákonodarcom. V čase podania návrhu na odklad výkonu uvedeného rozhodnutia podaného príjemcom dotknutej pomoci bolo legislatívne konanie len v štádiu návrhu zákona, ktorý mohol byť zmenený v rámci parlamentnej rozpravy, takže ešte neexistoval definitívny právny rámec upravujúci vymáhanie pomoci. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia bolo preto potrebné považovať za predčasný.

Sudca rozhodujúci o nariadení predbežných opatrení bol viackrát konfrontovaný s ujмами finančnej povahy, ktoré boli údajne vážne a nenapraviteľné. V už citovanom uznesení United Phosphorus/Komisia kvalifikoval ujmu spôsobenú žalobcovi, teda stratu trhových podielov a zákazníkov, ako čisto finančnú, pričom spresnil, že riziko nenapraviteľnej zmeny podielov uvedeného žalobcu na trhu možno postaviť na roveň s prípadom, keď hrozí úplný zánik trhu, a prijatie navrhovaného

predbežného opatrenia možno tak odôvodniť len vtedy, ak je podiel na trhu, ktorý by mal byť neopraviteľne stratený, dostatočne veľký najmä s ohľadom na vlastnosti skupiny, do ktorej dotknutý podnik patrí. Pokiaľ ide o pojem skupina, sudca rozhodujúci o nariadení predbežných opatrení vzal v uznesení z 15. januára 2009, Ziegler/Komisia (T-199/08 R, neuverejnené v Zbierke, vec v odvolacom konaní), do úvahy ekonomický vzťah medzi spoločnosťami patriacimi do siete stovky úzko prepojených spoločností so spoločnými záujmami.

V oblasti verejného obstarávania predseda Súdu prvého stupňa v uzneseniach z 23. januára 2009, Unity OSG FZE/Rada a EUPOL Afghanistan (T-511/08 R, neuverejnené v Zbierke), ako aj v už citovanom TerreStar Europe/Komisia potvrdil aktuálny vývoj judikatúry,<sup>36</sup> keď rozhodol, že hospodársku hodnotu možno priradiť ujme, ktorá bola spôsobená z dôvodu „straty možnosti byť vybraný“, keďže táto hospodárska hodnota môže uspokojiť povinnosť úplnej náhrady utrpenej ujmy. Predseda Súdu prvého stupňa teda odmietol tvrdenie, podľa ktorého je táto ujma neopraviteľná, lebo sa nedá vyčíslieť.

Napokon už citovaná vec Sniace/Komisia sa týkala návrhu na odklad výkonu rozhodnutia, ktorým Komisia uložila vnútroštátnym orgánom povinnosť pristúpiť k vymáhaniu protiprávnej štátnej pomoci od prijímajúceho podniku. Sudca rozhodujúci o nariadení predbežných opatrení potvrdil judikatúru, podľa ktorej žalobcovi v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia prináleží preukázať, že opravné prostriedky disponibilné vo vnútroštátnom právnom poriadku na účely namietania proti okamžitému vymáhaniu spornej štátnej pomoci mu najmä vzhľadom na jeho finančnú situáciu nedovoľujú vyhnúť sa vážnej a neopraviteľnej ujme. Táto judikatúra bola prebratá do uznesení predsedu Súdu prvého stupňa z 8. júna 2009, Dover/Parlament (T-149/09 R, neuverejnené v Zbierke), a už citovaného Biofrescos/Komisia z dôvodu evidentných paralel medzi týmito vecami. Vo veciach, v ktorých boli vydané uvedené dve uznesenia, sa návrhy na nariadenie predbežného opatrenia týkali jednak vrátenia parlamentných príspevkov, ktoré boli protiprávne vyplatené poslancovi, Európskemu parlamentu, pričom Parlament musel podať návrh na začatie konania s cieľom vrátiť prostriedky na vnútroštátny súd, a jednak rozhodnutia Komisie ukládajúceho vnútroštátnym orgánom povinnosť pristúpiť k vybraniu dovozného cla, ktoré dlhoval istý podnik. Sudca rozhodujúci o nariadení predbežných opatrení dospel k záveru o neexistencii naliehavosti, keďže nič nepoukazovalo na to, že vnútroštátne opravné prostriedky by žalobcom neumožnili vyhnúť sa obávanej ujme.

<sup>36</sup> Uznesenie predsedu Súdu prvého stupňa z 25. apríla 2008, Vakakis/Komisia, T-41/08 R, neuverejnené v Zbierke.